

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Použití elektrického zneschopňujícího prostředku
jako donucovacího prostředku v rámci Policie ČR**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program:

OCHRANA OBYVATELSTVA

Autor: Jan Tománek

Vedoucí práce: Ing. Libor Líbal

České Budějovice 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci s názvem *Použití elektrického zneschopňujícího prostředku jako donucovacího prostředku v rámci Policie ČR* jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské/diplomové práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské/diplomové práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 1. května 2019

.....

podpis

Poděkování

Děkuji Ing. Liboru Líbalovi za odborné vedení práce, věcné připomínky, dobré rady a vstřícnost při konzultacích, při vypracovávání bakalářské práce. Své rodině děkuji za podporu při studiu.

Použití elektrického zneschopňujícího prostředku jako donucovacího prostředku v rámci Policie ČR

Abstrakt

V úvodní části mé práce se zabývám současnými donucovacími prostředky dle zákona č. 273/2008 Sb. o Policii ČR, které policista ve svém výkonu služby může užit. Popisuji jednotlivou charakteristiku věcných donucovacích prostředků, obecné podmínky pro jejich použití. Dále zde zmiňuji povinnosti policistů po použití donucovacích prostředků a zbraně, uvádím zde i zvláštní omezení v užití těchto prostředků.

Popisuji jednotlivě elektrické dočasně zneschopňující prostředky: elektrický paralyzér a elektrický taser. Zmiňuji jejich různorodé účinky v užití, informace z jejich historie, možnosti užití, bezpečnostní opatření a manipulaci s nimi.

Pro porovnání v účinku užití elektrických donucovacích prostředků se zde zabývám dalšími věcnými donucovacími prostředky, kterými jsou v současné době policisté vyzbrojeni.

Pro splnění výzkumné otázky a naplnění cíle práce uvádím zásady a jednotlivé typy věcných donucovacích prostředků, ve smyslu jejich přímého užití policistů v praxi, dále pak zásadami obranných prostředků elektrického paralyzéra a elektrického taseru, pro obranu civilních osob, před protiprávním jednáním páchaného na nich.

Do výzkumné části práce zahrnuji provedený dotazníkový výzkum mezi policisty Krajského ředitelství Policie ČR kraje Vysočina - ÚO Pelhřimov. Jako cíl tohoto výzkumu jednotlivě zjišťuji znalosti, rizika, vnímání a možnost zařazení elektrických donucovacích prostředků v rámci Policie ČR. Dále se zde zabývám otázkou porovnání elektrických donucovacích prostředků se současnými věcnými donucovacími prostředky, kterými jsou policisté v současné době pro výkon služby vybaveni.

V závěru práce uvádím nejvýznamnější výsledky, zjištěné při dotazníkovém průzkumu a vyjadřuji zde svůj názor s vlastní úvahou o zařazení elektrického donucovacího prostředku do širšího užívání mezi jednotlivými složkami Policie ČR.

Klíčová slova

Policie ČR; donucovací prostředky; elektrický taser; elektrický paralyzér; obrana.

The Use of the Elektroshock Weapons as a Coercive Means within the Police of the Czech Republic

Abstract

The introductory part of my thesis deals with current coercive means according to Act No. 273/2008 Coll. about the Police of the Czech Republic, which can be used by a policeman during his job. Individual physical coercive means are described as well as general conditions for their use.

Next, I clarify the police officer's obligations after using coercive means or weapons and mention the specific restrictions on the use of weapons and coercive means.

Individual temporarily incapacitating devices are being introduced: stun gun and electrical Taser. Details about their varied use and information on their history, use, safety, precaution and handling are provided. The thesis also compares the use of electrical coercive means and other means that are currently available and used by policemen.

The second half of my thesis deals with the research that was done via a survey among police officers of the Regional Police Directorate of the Vysočina Region - ÚP Pelhřimov. To meet the research questions and the fulfilment of the objectives of the work I mention the different types of coercive means in terms of their direct use in police practice, and the principles of electric stun gun and electric Taser used for self-defense and for the defense of civilians from unlawful acts committed against them. The aim of this research is to identify the knowledge, risks, perceptions and the possibility to include electrical coercive means within the Police of the Czech Republic.

To conclude the thesis I highlight the most important outcomes found in the survey and I express my own opinion about the inclusion of the electric coercive devices in the wider use within different departments of the Police of the Czech Republic.

Key words

Police of the Czech Republic; coercive means; electric Taser; stun gun; defense.

Obsah:

Úvod	8
1 Teoretická část	9
1.1 Policie České republiky.....	9
1.2 Donucovací prostředky v rámci Policie ČR.....	10
1.2.1 Obecná charakteristika donucovacích prostředků	10
1.2.2 Obecné podmínky použití donucovacího prostředku	11
1.2.3 Povinnosti policisty po použití donucovacího prostředku nebo zbraně ...	12
1.2.4 Zvláštní omezení v užití donucovacích prostředků	12
1.3 Elektrický paralyzér a jeho účinnost	13
1.4 Historie elektrického paralyzéra	13
1.5 Hlavní přednosti elektrického paralyzéra	14
1.6 Použití a účinky paralyzéra.....	14
1.7 Bezpečnostní opatření při použití elektrického paralyzéra	14
1.8 Elektrický TASER a jeho účinnost	15
1.9 Historie taseru	16
1.10 Takticko-technické údaje TASERu X 26.....	17
1.11 Možnosti užívání obloukové metody taseru.....	19
1.12 Současný stav	19
1.13 Bezpečná manipulace s taserem	19
1.14 Charakteristika současných věcných donucovacích prostředků ve výzbroji policistů ČR	20
1.15 Teleskopický obušek	20
1.16 Obranný pepřový sprej Tornádo Police firmy ESP	21
1.16.1 Bezpečnostní pokyny k použití.....	22
1.16.2 První pomoc postiženému při užití slzotvorného prostředku	22
1.17 Samonabíjecí pistole CZ 75 D COMPACT	23

1.17.1	Hlavní technické specifikace	23
1.17.2	Použití zbraně	24
1.18	Zadržení podezřelé osoby a okolnosti vylučující protiprávnost činu	25
1.19	Zadržení osoby podezřelé	25
1.20	Neposkytnutí pomoci	27
2	Cíl práce, výzkumná otázka	28
3	Metodika výzkumu	29
4	Výsledky	31
4.1	Zásady použití donucovacích prostředků	31
4.2	Použití vybraných typů věcných donucovacích prostředků a zbraně	31
4.3	Obrana civilních osob el. dočasně zneschopňujícími prostředky před protiprávním jednáním	34
4.4	Popis elektrického paralyzéry	34
4.5	Dotazníkové šetření	36
5	Diskuse	48
5.1	Zhodnocení dotazníkového šetření	48
5.2	Použití elektrického taseru Policií v ČR	51
5.3	Užívání elektrických donucovacích prostředků ve světě	51
6	Závěr	53
	Seznam literatury	54
	Seznam obrázků	57
	Seznam příloh	58

Úvod

Téma, které jsem si vybral, se zabývá problematikou použití elektrických zneschopňujících prostředků jako donucovacích prostředků v rámci Policie ČR.

Od roku 2006 jsem jako příslušník ve služebním poměru Policie České republiky. Své pracovní zařazení v současné době vykonávám na Obvodním oddělení IV typu, v Kamenici nad Lipou. Ze svých letitých zkušeností mohu uvést, že agresivní chování některých našich spoluobčanů ve společnosti není zanedbatelné. Na každého z nás v určité míře působí dnešní hektická doba, která nám vedle svých moderních výtvarných, ve snaze ulehčení a zrychlení každodenního života, přináší i velké množství negativních událostí, o kterých jsme následně často informováni prostřednictvím médií. V současné době, kdy dochází k masovému šíření internetu a s tím spojeným bleskovým předáváním nových a nových informací, které současnému lidstvu nabízejí další lákavé možnosti, dochází ve velmi vysoké míře k ovlivnění společnosti tímto směrem. Jako zcela neopominutelná skutečnost, která na nás znatelně působí, je rozmach vzniku multikulturní společnosti, kterou s sebou přináší pracovní, ale i v současné době politická migrace obyvatelstva.

Nabízí se tedy otázka, do jaké míry jsou policisté schopni, za využití svých prostředků, v každodenní službě plnit své úkoly, zejména v ochraně bezpečnosti osob a majetku, či při zajišťování veřejného pořádku. Další otázkou je, do jaké míry, v jaké situaci a s jakými donucovacími prostředky (včetně elektrických dočasně zneschopňujících prostředků) mohou policisté při svém výkonu služby zakročit, v případě protizákonného chování občana, nebo aby občanovi, který se dopouští protizákonného chování, nebyla způsobena použitím těchto prostředků nepřiměřená újma.

1 Teoretická část

V úvodu této části charakterizují Policii ČR jako celek, dále pak uvádím jednotlivé donucovací prostředky dle zákona č. 273/2008. Zmiňuji podmínky pro jejich použití, povinnosti policisty při jejich užití a v neposlední řadě i omezení v užití donucovacích prostředků.

Charakterizují donucovací prostředky: elektrický paralyzér a elektrický taser a jejich účinnosti. Pro širší představu zmiňuji jejich historii vzniku, přednosti, použití, účinky a bezpečnostní opatření.

Dále charakterizují současné věcné donucovací prostředky – teleskopický obušek, obranný pepřový sprej Tornádo a samonabíjecí pistoli CZ 75 D. K těmto prostředkům uvádím bezpečnostní pokyny při jejich užití.

V závěru této části práce dle trestního práva uvádím možnosti situací, při kterých lze tyto prostředky v zákonných mezích užít.

1.1 Policie České republiky

Policie České republiky je nejpočetnějším, a co do rozsahu a rozmanitosti činností, nejmnohotvárnějším bezpečnostním sborem České republiky. Působnost jejích služeb sahá od zajišťování bezpečnosti silničního provozu po potírání kriminality, od ochrany veřejného pořádku po státní správu ve věcech zbraní a střeliva, od odhalování nelegální migrace, po ochranu ústavních činitelů a objektů zvláštního významu (Ročenka PČR, 2017).

Jejími hlavními úkoly je služba veřejnosti, kde chrání zejména bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek. Dále se snaží předcházet trestné činnosti, plní úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie, nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky).

1.2 Donucovací prostředky v rámci Policie ČR

Zákon č. 273/2008 Sbírky o Policii České republiky, § 52 vymezuje následující seznam donucovacích prostředků, které může Policie ČR využít:

- a) *„Hmaty, chvaty, údery a kopy*
- b) *Slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek*
- c) *Obušek a jiný úderný prostředek*
- d) *Vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky*
- e) *Vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5*
- f) *Zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla*
- g) *Vytlačování vozidlem*
- h) *Vytlačování štítem*
- i) *Vytlačování koněm*
- j) *Služební pes*
- k) *Vodní stříkač*
- l) *Zásahová výbuška*
- m) *Úder střelnou zbraní*
- n) *Hrozba namířenou střelnou zbraní*
- o) *Varovný výstřel*
- p) *Pouta*
- q) *Prostředek zamezení prostorové orientace.“*

1.2.1 Obecná charakteristika donucovacích prostředků

Donucovací prostředky a jejich použití se přímo opírají o ústavní zákon č. 1/1993, kde se uvádí: *„Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.“* (Zákon č.1/1993 Sb., HLAVA I čl. 2 odst. 3).

Policisté jsou při plnění úkolů Policie České republiky oprávněni použít k provedení nebo dokončení služebního zákroku donucovací prostředky a speciální donucovací prostředky. Dle Etického kodexu Policie České republiky je závazkem Policie ČR vůči společnosti *„používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem; nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem“* (Etický kodex PČR, odst.3e). O tom, který donucovací prostředek nebo speciální donucovací

prostředek použije, rozhoduje sám policista, velitel zakročující jednotky, popřípadě nadřízený tohoto velitele. Je nutné si uvědomit, že použití donucovacích prostředků zvyšuje bezpečnost práce policistů při výkonu služby, protože jejich zákrok je efektivnější, ušetří se náklady státu a zvýší se efektivita potírání kriminality a dodržování zákona (Šuleř, 2017).

„Policista je oprávněn použit při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž používání byl vycvičen“ (Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ust. § 51).

1.2.2 Obecné podmínky použití donucovacího prostředku

Obecné podmínky použití donucovacího prostředku jsou dány zákonem o Policii ČR (Zákon č.273/2008 Sb., ust. § 53).

Jedná se o tyto podmínky:

- 1) *„Policista je oprávněn použit donucovací prostředek k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku anebo k ochraně veřejného pořádku.“*
- 2) *„Před použitím donucovacího prostředku je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu.“*
- 3) *„Policista je oprávněn použit donucovací prostředek, který:*
 - a) *Umožní dosažení účelu sledovaného zákrokem a*
 - b) *Je nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby, proti níž zakročuje.“*
- 4) *„Elektrický donucovací prostředek je policista oprávněn použít pouze, pokud by použití jiného donucovacího prostředku zjevně nebylo dostatečné, k dosažení účelu sledovaného zákrokem.“*
- 5) *„Policista při použití donucovacího prostředku dbá na to, aby nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.“*

1.2.3 Povinnosti policisty po použití donucovacího prostředku nebo zbraně

Povinnosti policisty po použití donucovacího prostředku jsou dány zákonem o Policii ČR (Zákon č.273/2008 Sb., ust. § 57)

Jedná se o tyto povinnosti:

„Po použití donucovacího prostředku (nebo zbraně), při kterém došlo ke zranění osoby, je policista povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Dále je povinen učinit neodkladné úkony nebo jiná opatření aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití zbraně.“

„Zárok, při kterém bylo použito donucovacího prostředku nebo zbraně, je policista povinen bezodkladně ohlásit svému nadřízenému a sepsat o něm úřední záznam s uvedením důvodu, průběhu a výsledku jeho použití.“

„Vedoucí policejního útvaru je povinen vyrozumět, bez zbytečného odkladu, příslušného státního zástupce o zranění nebo usmrcení osoby, anebo o škodě nikoliv nepatrné (více než 5 000,- Kč), způsobených použitím donucovacích prostředků nebo zbraně.“

1.2.4 Zvláštní omezení v užití donucovacích prostředků

Dle Zákona o Policii České republiky, § 58 (Zákon č.273/2008 Sb.) existují následující zvláštní omezení v používání donucovacích prostředků.

Jedná se o tyto omezení:

„Při zákroku proti zjevně těhotné ženě, osobě zjevně vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou nebo osobě zjevně mladší 15 let nesmí policista použít úder a kopy, slzotvorný, elektrický ani jiný obdobný dočasně zneschopňující prostředek, obušek ani jiný úderný prostředek, vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu a dočasně zneschopňujícím účinkem, vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle tohoto zákona, vytlačování vozidlem, vytlačování štítem, služebního psa, zásahovou výbušku, úder střelnou zbraní, hrozbu namířenou střelnou zbraní, varovný výstřel a zbraň, vyjma případů, kdy útok takové osoby bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví policisty anebo jiné osoby nebo hrozí větší škoda (více než 50 000,- Kč) na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak.“

„Omezení podle odstavce 1 se nevztahuje na použití slzotvorného prostředku, zásahové výbušky a vytlačování vozidlem a štítem, jsou-li použity proti skupině osob.“

1.3 Elektrický paralyzér a jeho účinnost

Elektrický paralyzér je ruční, bateriemi nebo akumulátorem napájené zařízení, které vydává silný elektrický výboj, určený ke kontaktnímu, dočasnému ochromení svalového a nervového systému útočníka.

Nejedná se o zbraň, ale o obranný prostředek. Napětí této baterie je prostřednictvím zesilovacího obvodu znásobeno na hodnoty v rozmezí 200 000 až 1 500 000 V, přičemž při jejich užití dochází ke snížení intenzity elektrického proudu. Zesilovací obvod obsahuje oscilátor, který mění kmitočtovou charakteristiku proudu, a kondenzátor, který slouží k uchování energie nutné pro vytvoření výboje. V případě použití paralyzéro je kondenzovaný elektrický proud přenesen na pevně zabudované elektrody, kde dochází k výboji, který pomocí elektrických impulsů způsobuje elektrický výboj při kontaktu s osobou, proti které je tento paralyzér užit (21stoleti.cz © 2017).

1.4 Historie elektrického paralyzéro

Za prvopočátkem vývoje paralyzéro stál Petrus Musschenbroek z Nizozemska v roce 1746, který vynalezl „Leydnovu sklenici“. Toto zařízení ukládalo statickou elektřinu oddělením různě nabitých iontů. Fungovalo jako kondenzátor elektřiny s možností rychlého vypuštění. Rychlým třením vlněné podložky položené na skleněné kouli připojené k Leydenovo sklenici k uložení elektřiny. Při manipulaci s touto nádobou bylo vždy potřeba dbát opatrnosti. Musschenbroek to zjistil na vlastní kůži, když napsal:

„Najednou jsem do pravé ruky dostal elektrický šok a celé tělo bylo otřesené, jako při úderu blesku.“ (Paralyzery.cz © 2017).

Musschenbroek v tomto okamžiku, který popisoval, dostal silný elektrický šok vytvořený pouze pomocí statické elektřiny. Jeho objev vedl k prvním pokusům o elektrický paralyzér. Po vyvinutí první baterie John Burton z Kansasu zažádal o patent pro „elektrický poháněč na dobytek“. Burton tedy přispěl pro další vývoj paralyzéro o podstatný krok, jak při použití přístroje nepoškodit kůži. Následně se v tomto odvětví přístroj ve značné míře rozšířil mezi kovboje, pro usměrňování dobytka. Následně kovboje nenapadlo nic jiného než vyzkoušet tento elektrický poháněč mezi sebou. Tímto tedy vznikl první nápad, jak přístroj zmenšit a změnit jeho využití (Paralyzery.cz © 2017).

1.5 Hlavní přednosti elektrického paralyzéro

Mezi hlavní přednosti elektrického paralyzéro udávané prodejci zejména patří (Tagus.cz © 2017):

- 1) ochrana před zloději, násilníky, devianty;
- 2) elektrický výboj až do výše 1 500 000 V účinkující i přes silnou vrstvu oblečení;
- 3) nezanechává žádné psychické ani fyzické následky;
- 4) nemůžete utržit zpětný výboj, ani když vás útočník pevně drží.

1.6 Použití a účinky paralyzéro

Účinky paralyzéro jsou závislé na délce úderu. Krátký úder (0,5 sekundy) způsobí útočníkovi svalovou křeč a úlek. Střední úder (1 až 2 sekundy) způsobí útočníkovi pád k zemi a duševní otřes, ale za okamžik je schopen se postavit. Plný úder (3 až 5 sekund) způsobí pád útočníka, ztrátu orientace a šok na několik minut (Colosus.cz © 2017).

Elektrické paralyzéro je v České republice možno užívat zcela legálně, avšak mohou je vlastnit a užívat pouze osoby starší 18 let. Použití elektrického paralyzéro musí být vždy v souladu s principy nutné obrany nebo krajní nouze, tedy takový prostředek lze využít jen k bezprostřednímu odvrácení hrozícího nebezpečí, případně škody.

V některých evropských zemích jako jsou např. Belgie, Dánsko, Itálie, Norsko, Švédsko, Švýcarsko a Velká Británie je držení nebo použití elektrického paralyzéro omezené (Paralyzer.eu © 2017).

1.7 Bezpečnostní opatření při použití elektrického paralyzéro

Elektrický paralyzér je nutné chránit před kontaktem s vodou a nepoužívat jej ve vlhkém prostředí. Pokud dojde k vniknutí kapaliny nebo cizího objektu do přístroje, je nutné přístroj odložit a neužívat.

Je zakázáno otvírat a zasahovat do tohoto zařízení, či sahat do jeho vnitřních součástí. Paralyzér pracuje s velmi vysokým napětím, které může způsobit velmi silný elektrický šok.

Přístroj nesmí být použit v blízkosti hořlavých látek. Je nutné jej uložit mimo dosah dětí a nevystavovat jej vysokým teplotám (Paralyzer.eu © 2017).

1.8 Elektrický TASER a jeho účinnost

TASER je označení obávané nesmrtící střelné zbraně, která paralyzuje živý cíl s využitím elektrického vysokonapěťového výboje s funkcí nervo – svalového zneschopnění. Svým účinkem ovlivňuje smyslovou i motorickou nervovou soustavu. Elektrický taser může být využit dvěma metodami:

- obloukovou,
- stimulační.

Na živé cíle tedy taser působí i jako elektrický paralyzér. Princip tohoto velmi účinného obranného prostředku je jednoduchý. Jako zdroj energie slouží vestavná Lion baterie, jejíž napětí je prostřednictvím zesilovacího obvodu znásobeno v rozmezí 20 000 až 50 000 voltů, přičemž dochází ke snížení intenzity elektrického proudu. Zesilovací obvod obsahuje oscilátor, který mění kmitočtovou charakteristiku proudu, a kondenzátor, který slouží k uchování energie nutné pro vytvoření výboje. V případě použití taseru je kondenzovaný elektrický proud přenesen na vystřelovací nebo zabudované elektrody, kde již dochází k omračujícímu výboji.

Po stisknutí spouště při obloukové metodě je z taseru vystřelena dvojice elektrod s hroty a zpětnými háčky, které za sebou táhnou tenké izolované vodiče o průměru 0,45 mm. Elektrody jsou schopny proniknout i silnějším oděvem o tloušťce 5 cm a zachytit se v kůži či oděvu. V okamžiku kontaktu hrotů elektrod s tělem dojde k elektrickému výboji a zasažená osoba je vystavena paralyzujícím účinkům vysokonapěťových pulzů v počtu 19 pulzů za vteřinu, které jsou přivedeny ze zbraně pomocí izolovaných vodičů. V okamžiku kontaktu či přiblížení šipek k tělu dojde k elektrickému výboji. Při tomto výboji je cíl vystaven paralyzujícím účinkům vysokonapěťových pulzů.

Sondy paralyzují nervový systém lidského těla. Taser vysílá sérii elektrických signálů zvaných taser vlny (T-vlny). Tyto vlny fungují na principu vln vysílaných z mozku do svalového vlákna. Tento systém lze přirovnat k radiovým vlnám jako úmyslné rušení signálu. Taser vlny ruší elektrické signály, které se šíří nervovými vlákny v lidském těle. Zasažený cíl okamžitě ztrácí kontrolu a upadá na zem. Svalstvo neposlouchá signály z mozku, neboť jsou rušeny T vlnami a tělo není schopné vykonat jakýkoli koordinovaný pohyb (Šuler, 2008).

K provedení dalšího výstřelu je třeba odstranit zbytek pouzdra náboje a vložit hlavici novou.

Výhodou elektrických zbraní taser je jejich relativně velký dosah na dostřel, kdy tato vzdálenost je v krajním rozmezí udána až do vzdálenosti 10 metrů. Tato vzdálenost je již však pro samotnou účinnost velmi vysoká. Jako neúčinnější vzdálenost samotné obrany je potvrzena vzdálenost v rozmezí 3 – 4,5 m k osobě útočníka. Velkou nevýhodou taseru však zůstává relativně delší příprava k provedení druhého výstřelu, což může být problém v případě, že jedna či druhá elektroda minula cíl. V tomto případě lze jako krajní způsob obrany taseru využít i jeho přímý kontaktní režim, kdy pak již může být využit také jako elektrický paralyzér.

Taser se užívá k osobní obraně v bezpečnostních složkách policie u pořádkových jednotek, zásahových jednotek, při ochraně ústavních a vládních činitelů, letištní policie, ve složkách vězeňské služby a justiční strážě, v armádních jednotkách, celní strážě.

1.9 Historie taseru

Název TASER je zkratkou sousloví pro Thomas A. Swift's Electric Rifle (T.A.S.E.R.), což znamená elektrická puška Thomase A. Swifta, který byl oblíbeným dětským knižním hrdinou vynálezce TASERu, Jacka Covera, věd. pracovníka NASA, který se výrobou Taseru začal zabývat již v roce 1969, toto zařízení dokončil v roce 1974. První zveřejněný taser používal jako hnací element střelný prach, proto byl v roce 1976 Americkým úřadem pro alkohol, tabák a střelné zbraně klasifikován jako zbraň. Patent Johna Covera byl upraven firmou Nova Technologies v roce 1983. Tasery jsou výrobky americké firmy TASER International, Inc. ze Scottsdale v Arizoně. (Paralyzery.cz © 2017).

První taser v podobě palné zbraně byl představen v roce 1974 a lze jej považovat za taser první generace. V roce 1995 byl dokončen vývoj druhé generace TASERu – Air Taser Stun Weapon 34000, u něhož byl výmet elektrod realizován stlačeným dusíkem.

V roce 1999 byl představen taser třetí generace – Advanced TASER M 26 EMD Weapon. Nová zbraň byla výkonnější, její výkon byl 26 W. Tento model byl určen pro ozbrojené složky. Pro civilní sektor byla vytvořena zbraň s nižším výkonem, 18 W,

a s označením Advanced taser M 18. Zbraň byla na obou stranách opatřena výrazným žlutočerným štítkem, aby byla vzhledově odlišena od smrtících palných zbraní. Toto označení bylo použito i u dalších modelů.

Pro zvýšení účinnosti systému byl vyvinut dokonalejší způsob paralyzování s využitím technologie EMD (Electro-Muscular Disruption). EMD technologie je založena na ovlivnění funkce centrálního nervového systému. Vysokonapěťovým pulsem zasažené svaly podléhají nekontrolovatelné kontrakci, což má za následek fyzické zneschopnění zasažené osoby bez ohledu na její práh bolesti nebo duševní soustředění. Advanced taser se tak stal první zbraní, s níž bylo možno zneschopnit i odolné jedince. Nejmodernější taser X 26 (Příloha č. 1) je již čtvrtou a zatím poslední generací elektrických zbraní TASER. Mechanicky je řešen obdobně jako Advanced taser M 26. Zásadní změnou je však použití modifikované technologie EMD – Shaped pulse, která má vyšší účinnost s menším výkonem (Paralyzery.cz © 2017).

1.10 Takticko-technické údaje TASERu X 26

Elektrický taser (Příloha č. 1) se skládá z hlavních částí (Prezentace ZJ Dukovany), jsou to:

- Z vnější části:
 - 1) tělo taseru ve tvaru pistole
 - 2) rukojeť
 - 3) spoušť
 - 4) laserový zaměřovač a svítílna
 - 5) hlavice
 - 6) mířidla
 - 7) výrobní čísla
 - 8) informační display
 - 9) pojistka
 - 10) informační display CID
 - 11) uvolňovač zdroje
 - 12) náhradní hlavice
 - 13) elektrický zdroj s kamerou
- Z vnitřní části:
 - 1) pulzní generátor

- 2) lithiová baterie
- Vystřelovací hroty:
 - 1) vysokonapěťové izolované dráty
 - 2) hliníkové sondy
 - 3) nerezové ostny se zpětnými háčky
 - 4) náplň se stlačeným dusíkem

Základní technické parametry taseru:

- hmotnost zbraně: 0,2 kg
- účinný dosah podle délky vodičů až 10 m
- frekvence pulzace: 19 pulsů za sekundu, automaticky po dobu 5 sekund
- trvání pulsu: 100 mikrosekund průměrná velikost proudu: 2,1 mA
- energie jednoho pulsu je 0,36 J; • výkon: 7 W.

Každý taser je vybaven informačním displejem CID, který nám zobrazuje:

- stav baterie v procentech:
 - 1) 99-20 % - určeno pro výkon služby;
 - 2) 19-0,1 % - určeno pro výcvik;
 - 3) 0,1 % - výměna a likvidace
- režim svítidla laser:
 - 1) LF – Laser/Svítidla
 - 2) LO – pouze laser
 - 3) OF – pouze svítidla
 - 4) OO – režim utajení

Při zasunutí nového zdroje nám CID display zobrazuje informace, které udávají:

- vypršení záruční doby rok-měsíc-den;
- rok-měsíc-den-hodina-minuta (GMT);
- teplota (stupně C);
- verze instalovaného softwaru.

1.11 Možnosti užívání obloukové metody taseru

Z hlediska užití z několika barevných druhů hlavic s elektrodami (Příloha č.2), je taser X 26 možné užít na různých místech a úrovních (Tab.1) s potřebou jeho maximální možné obloukové účinnosti.

Tab. 1: Rozlišení taserů dle typů (Zdroj: Prezentace ZJ Dukovany)

Barva hlavice	Hlavice dle druhu a účelu užití	obloukový dosah
Žlutá hlavice	cvičná	4,5 m
Stříbrná	pořádková	6,4 m
Zelená	zásahová	7,6 m
Oranžová	taktická	10,6 m
Modrá	simulační	6,4 m

(Zdroj: Prezentace ZJ Dukovany)

1.12 Současný stav

Od roku 2005 je Taser X 26 i ve výzbroji Policie ČR, která vlastní v současné době několik desítek taseru tohoto typu. Přesný počet těchto prostředků je z taktických důvodů tajen. Každý policista, který je služebním funkcionářem pověřen k užívání tohoto prostředku, prochází školením, kde je podrobně seznámen s jeho užíváním a jeho znalosti jsou následně prověřovány závěrečným testem.

Civilní využití taseru komplikuje v ČR zařazení mezi střelné zbraně kategorie A na jejíž koupi je nutné povolení Policie ČR neboť do této kategorie zbraní se řadí zbraně vojenské samočinné s pevně vestavěnými tlumiči hluku nebo laserovými zaměřovači. Bohaté zkušenosti s taserem má americká policie, která jej běžně používá při výkonu služby mnoho let. (Zákon č.119/2002 Sb. o zbraních a střelivu, ust. § 4.9).

1.13 Bezpečná manipulace s taserem

Při užití tohoto donucovacího prostředku je zakázáno mířit na citlivá místa, jako jsou oči, krk, genitálie a třísla. Je nutné brát na zřetel možné sekundární poranění u osob, které by mohly být tímto prostředkem zasaženy. S hliníkovými sondami a nerezovými ostny je po jejich použití nakládat jako s nebezpečným materiálem (Prezentace ZJ Dukovany).

Při provedených zkouškách na poškození zdraví u osob nebyly cestou pokusů na zvířatech zjištěny přímé účinky, které by jakékoli poškození zdraví mohly způsobit. Místo na těle člověka, kde došlo ke kontaktu se sondami elektrického taseru, by mohlo mít pouze některé znaky popálenin I. stupně, které mohou zahrnovat: zarudlou kůži, která bledne; bolest v postiženém místě či drobný otok, ale bez přítomnosti puchýřů. Tyto "popáleniny" mohou pouze zasahovat do vrchní vrstvy epidermis a je doporučeno tato místa omýt chladnou vodou (Adams, Harold 1999).

1.14 Charakteristika současných věcných donucovacích prostředků ve výzbroji policistů ČR

V současné době jsou ve výzbroji policistů ČR se zařazením na obvodních odděleních, dopravních inspektorátech, služby kriminální policie a vyšetřování zahrnuty pro služební účely tyto osobní věcné donucovací prostředky:

- 1) teleskopický obušek 21“ ESP;
- 2) sprejová svítilna (pepřový sprej) Tornádo;
- 3) služební zbraň (samonabíjecí pistole) CZ 75 D Compact.

1.15 Teleskopický obušek

První zbraně připomínající obušky, byly tzv. zabijáky, používané ve II. světové válce britskými jednotkami Commandos. Poslední vysouvací část však nebyla trubka, ale pružina. Teleskopický obušek, jak jej známe dnes, pravděpodobně vyvinula v 80. letech firma ASP v USA pro potřeby speciálních jednotek (Krivda, 2011).

Teleskopický obušek výrobce spol. Euro security products (Příloha č. 3) je moderní úderná ruční zbraň, určená jednak jako donucovací či obranný prostředek Policie ČR, ale může být užit i pro potřeby civilistů. Tento teleskopický obušek je vyroben z kaleného kovu a je tedy velmi odolný proti ohnutí i při silných úderech.

Teleskopický obušek se skládá ze tří ocelových trubek zasunutých v sobě, nejmenší (přední) trubka prochází ostatními až do koncovky obušku, kde je její konec jištěn třením o perko proti samovolnému otevírání obušku. Prudkým švihnutím nad horní polovinou těla se obušek rozloží do plné pohotovostní délky, zde dojde k tzv. frikční aretaci trubek, kdy se do sebe zaseknou kuželové plochy na koncích trubek (Krivda, 2011).

Složení tohoto obušku se provádí rychlým úderem obušku volně uchopeného za rukojeť, kolmo k tvrdému povrchu. Tím se kužely uvolní a následně lze obušek zavřít. Důležitou částí je rukojeť, která je zpravidla gumová a měla by zabránit vytržení obušku z ruky. Délka obušku se obvykle uvádí v palcích a jedná se o délku otevřeného obušku. Většina výrobců nabízí obušky v několika délkách, zpravidla 16", 18", 21", 23" a 26".

K teleskopickému obušku lze připevnit různé příslušenství, například LED svítilnu nebo parabolické zrcátko (např. pro pyrotechnický průzkum). Existují také speciální koncovky rukojeti pro boj v těsných prostorách, kde nelze obušek otevřít, dále koncovky pro tlak na vitální body, pro rozbíjení skla a k použití jako improvizované kladívko. Také existuje speciální hlavice na obušek. Ta se nasadí na jeho konec a udělá z něho něco jako palcát. Takto osazený obušek se hodí na vyrážení oken. Rovněž existují koncovky na násilné vstupy, které bývají používány i Policií ČR. Mezi další příslušenství patří například sekyra, páčidlo, lopatka, štípací kleště (vyžaduje dva obušky) dokonce i vylamovač dveřních vložek nebo pepřový sprej.

Policisté při výkonu své služby nejběžněji nosí tento obušek ve specializovaném otočném pouzdře na svém opasku umístěného na boku, kdy je takto zajištěna největší rychlost tasení. Skrytě se obušky často nosí v kapse bundy, v zadní kapse kalhot či zastrčené za pasem kalhot. Pro skryté nošení a zároveň zajištění obušku proti ztrátě, je možné použít také kovový klips na oděv. Míra ukrytí pak závisí na volbě oděvu a postavě uživatele obušku. Nevhodný oděv nebo volba nošení ale může vést buď ke ztrátě, nebo znemožnění včasného tasení obušku.

Délka teleskopického obušku využívaných policisty ČR výrobce ESP o délce 21“ je v úložném stavu 260 mm, v pohotovostní poloze je to pak 560 mm, o váze 480 g.

1.16 Obranný pepřový sprej Tornádo Police firmy ESP

Obranný pepřový sprej Tornádo (Příloha č. 4) je slzotvorný prostředek, neboli kasr. Jedná se o nesmrťící obranný prostředek, který protivníka dočasně paralyzuje. Nádobka spreje obsahuje 15 % roztok OC, což je výtažek z extra pálivých papriček Oleoresin Capsicum. Jedná se o rostlinný alkaloid, který je zodpovědný za pálivou chuť papriky (Seminka-chilli.cz © 2017).

Hlavice spreje je osazena super-svítvou LED diodou, která obsahuje 2 baterie CR 2032, tímto je možné na útočníka posvítit a oslnit ho. Dioda značně usnadňuje míření. Obsah spreje je označován jako tzv. tekutá střela. Jedná se o obranný proud výstřiku spreje, který má nejdelsí dosah. Můžeme tak útočníka zasáhnout ze vzdálenosti až 4 metrů. Tento sprej při kontaktu s očima způsobuje jejich silné podráždění a dále podráždění dýchacích cest, vyvolává kašel, případně i dočasnou slepotu. Útočník bývá dobu cca 30 minut dezorientovaný. Velkou výhodou spreje je, že nezpůsobuje trvalé následky. Ohrožená osoba se tak nemusí trápit, že by jeho obrana byla nepřiměřená. Po určité době účinné látky odeznívají a zasažená osoba se potýká pouze s krátkodobými následky, jako může být podráždění pokožky, dýchacích cest nebo otoky sliznic, které zanedlouho také odezní. Obranný slzotvorný sprej Tornádo Police značky ESP se řadí jako jeden z nejsilnějších obranných pepřových sprejů na trhu (Otáhal, 2008).

Podle Úmluvy o chemických zbraních nesmí být používán ve válce, neboť se jedná o látku používanou k potlačování nepokojů. Slzotvorný prostředek se často používá jako obranný prostředek při osobní sebeobraně (i proti agresivním psům a divokým zvířatům).

1.16.1 Bezpečnostní pokyny k použití

Sprejem se nesmí stříkat proti větru, pouze po jeho směru vanutí. Nesmí být používán v uzavřených a malých prostorech a na vzdálenost menší než 1 metr od útočníka, neboť hrozí samotné zasažení uživatele.

Sprej se nesmí používat proti těhotným ženám, osobám mladší 15 let a proti osobám přestárlého věku.

Ozbrojené a bezpečnostní složky jej pak používají například ke zvládnání demonstrací.

1.16.2 První pomoc postiženému při užití slzotvorného prostředku

Při zasažení očí je nutné několik minut vyplachovat oči vodou. Při zasažení kontaktních čoček v očích je nutné čočky vyjmout a pokračovat ve vyplachování. Při styku s kůží je nezbytné zasaženou kůži omývat velkým množstvím vody a mýdla. Nesmí být používány krémy, masti a oleje. Při požití je nutné okamžitě vyhledat lékařskou pomoc a lékaři ukázat obal od spreje (Armyshop, © 2017).

Policisté při výkonu služby nosí ochranný pepřový sprej v textilním pouzdře podle vlastního uvážení na pravém nebo levém boku na opasku.

1.17 Samonabíjecí pistole CZ 75 D COMPACT

CZ 75 z produkce České zbrojovky Uherský Brod, je samonabíjecí ruční palná zbraň s krátkým skluzem hlavně, určena pro mířenou střelbu do dálky 50 m, zkonstruovaná pro ráži 9 mm typem střeliva Luger. Má uzamčený závěrový systém s výkyvem nahoru do dvou uzamykacích ozubů. Je vybavena dvojčinným spoušťovým mechanismem SA/DA, blokováním zápalníku, vypuštěním kohoutu do klidové polohy a střeleckou pohotovostí. Má velkokapacitní dvouřadý zásobník s jednořadým vyústěním. Vnitřní části pistole mají nereflexní úpravu. Mezi charakteristické vlastnosti pistole patří:

- dobré držení v každé ruce
- dobré výsledky při pudové střelbě
- vysoká přesnost střelby
- vysoká životnost
- luminiscenční body na mířidlech při míření za snížené viditelnosti.

1.17.1 Hlavní technické specifikace

Pistole se skládá z těchto hlavních částí (Návod na použití CZ 75 D COMPACT, 2017):

- Závěr úplný
- Rám úplný
- Záchyt závěru
- Zásobník

Pistole CZ 75 D COMPACT byla po 3 letech nejnáročnějších zkoušek zařazena do výzbroje Policie České republiky. Zbraň splňuje přísné nároky podle specifikace severoatlantické aliance NATO. Konstruována je tak, aby vyhověla v podmínkách a situacích, které denně vyžaduje moderní ochrana zákona, a jako taková splňuje veškeré současné nároky policejních a armádních složek na celém světě. Nízká hmotnost a kompaktnost předurčují pistoli CZ 75 D COMPACT k osobní obraně, tak i k dlouhodobému nošení (Příloha č. 5). Podle hodnocení mnoha policejních a vojenských tendrů, pistole CZ 75 D COMPACT patří mezi nejlepší pistole světa. Do výzbroje Policie ČR byla zařazena v roce 2001.

Rám pistole je vyroben z lehké slitiny, osazen pryžovými stěnkami s pevnými mířidly. U tohoto modelu zbraně je zásobník s kapacitou 14 nábojů s užitím střeliva Luger 9 mm, výrobce Sellier & Bellot Vlašim. Tato zbraň je o celkové délce 184 mm, hmotnosti zbraně 800 g a dostřelu 2 000 m (Zbraně a doplňky, © 2017).

1.17.2 Použití zbraně

Dle zákona č.273/2008 Sb., ust. § 56 je policista oprávněn použít zbraň:

- a) *„v nutné obraně nebo v krajní nouzi,*
- b) *jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,*
- c) *aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,*
- d) *nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku,*
- e) *aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt anebo prostor,*
- f) *nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví,*
- g) *jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby,*
- h) *ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.“*

„Použití zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) je přípustné pouze za podmínky, že užití donucovacího prostředku by bylo zřejmě neúčinné.“

„Před použitím zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až e) je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito zbraně. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví policisty nebo jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.“

„Při použití zbraně je policista povinen dbát nutné opatrnosti, zejména neohrozit život jiných osob a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje.“

„Zbraní podle této hlavy se rozumí zbraň střelná včetně střeliva a doplňků zbraně, vyjma vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.“
(Zákon č.273/2008 Sb., ust. § 56).

Uniformovaní policisté při výkonu služby nosí zbraň zpravidla na pravém nebo levém boku v pouzdře z PVC na opasku, kde proti jejímu zneužití neoprávněnou osobou jsou v pouzdře vsazeny dvě bezpečnostní pojistky. Neuniformovaní policisté nosí tuto zbraň jednak na opasku v pouzdře z PVC jako policisté uniformovaní, nebo skrytě v podpažním textilním pouzdře na levé nebo pravé straně u těla.

1.18 Zadržení podezřelé osoby a okolnosti vylučující protiprávnost činu

Problematika zadržení podezřelé osoby je upravena zákonem č.141/1961 (Trestní řád), v ust. § 76. Zákon č.40/2009 Sbírky (Trestní zákoník) vymezuje pak 3 hlavní okolnosti, při kterých nelze vykonaný čin chápat jako protiprávní. Patří mezi ně situace krajní nouze (ust. § 28), nutná obrana (ust. § 29) a přípustné riziko (ust. § 31). Naopak neposkytnutí pomoci je chápáno jako trestný čin (ust. § 150).

1.19 Zadržení osoby podezřelé

Dle ust. § 76 Trestního zákoníku může policista:

1) *„Osobu podezřelou ze spáchání trestného činu policejní orgán v naléhavých případech zadržet, i když dosud proti ní nebylo zahájeno trestní stíhání (§ 160 odst. 1, je-li dán některý z důvodů vazby dle § 67). K zadržení je třeba předchozího souhlasu státního zástupce. Bez takového souhlasu lze zadržení provést, jen jestliže věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout, zejména byla-li ona osoba přistižena při trestném činu anebo zastížena na útěku.“*

2) *„Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.“*

3) „Policejní orgán, který provedl zadržení, zadrženou osobu vyslechne a o výsledku sepiše protokol, v němž označí místo, čas a bližší okolnosti zadržení a uvede osobní údaje zadržené osoby, jakož i podstatné důvody zadržení.“

4) „Policejní orgán, který zadržení provedl, nebo kterému byla podle odstavce 2 odevzdána osoba přistižena při trestném činu ji propustí bezodkladně na svobodu v případě že bude podezření rozptýleno nebo důvody zadržení z jiné příčiny odpadnou. Nepropustí-li zadrženou osobu policejní orgán na svobodu, předá státnímu zástupci protokol o jejím výslechu s vyhotovením usnesení o zahájení trestního stíhání a další důkazní materiál tak, aby státní zástupce popřípadě mohl podat návrh na vzetí do vazby. Návrh musí policejní orgán podat bez odkladu, aby osoba zadržená podle tohoto zákona mohla být odevzdána soudu nejpozději do 48 hodin od tohoto zadržení; jinak musí být propuštěna na svobodu.“

5) „Zadržená osoba má právo zvolit si obhájce, hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby a radit se s ním již v průběhu zadržení. Má též právo požadovat, aby obhájce byl přítomen při jeho výslechu podle odstavce 3, leda že je obhájce ve lhůtě uvedené v odstavci 4 nedosažitelný. O těchto právech je třeba obezřelého poučit a poskytnout mu plnou možnost jejich uplatnění.“ (Zákon č.141/1961 Sb., ust. § 76).

Krajní nouze

Dle ust. § 28 Trestního zákoníku není trestným činem:

1) „Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem.“

2) „Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“ (Zákon č.40/2009 Sb., ust. § 28).

Nutná obrana

Dle ust. § 29 Trestního zákoníku není trestným činem:

- 1) *„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem.“*
- 2) *„Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“*
(Zákon č.40/2009 Sb., § 29).

Přípustné riziko

Dle ust. § 31 trestního zákoníku trestný čin nespáchá ten kdo:

- 1) *„V souladu s dosaženým stavem poznání a informacemi, které měl v době svého rozhodování o dalším postupu, vykonává v rámci svého zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce společensky prospěšnou činnost, kterou ohrozí nebo poruší zájem chráněný trestním zákonem, nelze-li společensky prospěšného výsledku dosáhnout jinak.“*
- 2) *„O přípustné riziko se nejedná tehdy, jestliže taková činnost ohrozí život nebo zdraví člověka, aniž by jí byl dán k ní v souladu s jiným právním předpisem souhlas, nebo výsledek, k němuž směřuje, zcela zřejmě neodpovídá míře rizika, anebo provádění této činnosti zřejmě odporuje požadavkům jiného právního předpisu, veřejnému zájmu, zásadám lidskosti nebo se přiči dobrým mravům.“* (Zákon č.40/2009 Sb., ust. § 31).

1.20 Neposkytnutí pomoci

Na rozdíl od předchozích tří výjimek patří neposkytnutí pomoci mezi trestné činy. V Trestním zákoníku ust. § 150 je vymezen neposkytnutí pomoci takto:

- (1) *„Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“*
- (2) *„Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.“* (Zákon č.40/2009 Sb., ust. § 150).

2 Cíl práce, výzkumná otázka

Cílem mé práce je rozebrat zásady použití elektrického zneschopňujícího prostředku elektrického paralizéru a taseru, jako donucovacího prostředku v rámci Policie ČR. Porovnat jejich účinnost se současnými věcnými donucovacími prostředky policistů Obvodních oddělení, Dopravních inspektorátů a policistů Služby kriminální policie a vyšetřování při Územním odboru Pelhřimov Krajského ředitelství Jihlava kraje Vysočina.

Výzkumná otázka

Jaký je účinek na ukončení protiprávního jednání tohoto donucovacího prostředku na občana?

3 Metodika výzkumu

Pro zpracování této bakalářské práce jsem vytvořil dotazník o 14 otázkách, který má za hlavní cíl provést mezi policisty kraje Vysočina ÚO Pelhřimov, průzkum o elektrických donucovacích prostředcích elektrického paralyzéry a taseru.

Dotazník byl koncipován ve smyslu ukončení protiprávního jednání a vnímání hlavních rozdílů a využití elektrického paralyzéry a taseru, jako donucovacího prostředku v rámci Policie ČR s možností zařazení do běžného výkonu služby policistů SKPV, Obvodních oddělení a Dopravních inspektorátů, neboť v současné době tímto prostředkem disponují u Policie ČR pouze specializované útvary.

Předmětný dotazník byl pro provedení samotného výzkumu předložen policistům na jednotlivých organizačních článcích PČR okresu Pelhřimov:

- SKPV ÚO Pelhřimov v počtu 30 dotazníků
- Dopravní inspektorát ÚO Pelhřimov v počtu 10 dotazníků
- Obvodní oddělení Policie ČR Pelhřimov v počtu 12 dotazníků
- Obvodní oddělení Policie ČR Humpolec v počtu 12 dotazníků
- Obvodní oddělení Policie ČR Pacov v počtu 12 dotazníků
- Obvodní oddělení Policie ČR Kamenice nad Lipou v počtu 12 dotazníků
- Policejní služebna Počátky v počtu 6 dotazníků

V úvodní části dotazníku krátce představuji svou osobu – uvádím jméno a příjmení, své zaměstnání a účel předmětného dotazníku.

V dotazníkové části se v úvodu zaměřuji na současný věk dotazovaných policistů, délku trvání služebního poměru, s konkretizací svého služebního zařazení. Následně pokládám širší otázky k prostředku elektrického paralyzéry, jako jsou:

Máte své osobní zkušenosti s použitím elektrického zneschopňujícího prostředku?

Víte, na jakém principu pracuje elektrický paralyzér?

Dále pak své dotazy směřuji na zdravotní rizika u osob po jeho užití, až po vlastnictví tohoto prostředku až k otázce:

Zařadil/a bys/byste elektrický dočasně zneschopňující prostředek: el. paralyzér mezi běžné donucovací prostředky?

Takto obdobně se táži i u prostředku elektrického taseru:

Víte, na jakém principu pracuje elektrický taser?

Dále pak své dotazy obdobně směřuji na zdravotní rizika u osob po jeho užití až k otázce:

Zařadil/a bys/byste elektrický dočasně zneschopňující prostředek: el. taser mezi běžné donucovací prostředky?

Jako neméně důležitý dotaz zde směřuji otázku:

Jak vnímáte užití elektrického dočasně zneschopňujícího prostředku el. paralyzéro a el. taseru na možnost ukončení protiprávního jednání?

V závěru dotazníkového průzkumu se dotazuji k upřednostnění jednotlivého donucovacího prostředku elektrického paralyzéro a elektrického taseru a k právní úpravě problematiky užití donucovacích prostředků dle zákona o Policii ČR.

4 Výsledky

4.1 Zásady použití donucovacích prostředků

V případě protiprávního jednání, kterého se občan (občané) dopouští, jsou policisté na místě události, pokud to situace dovolí, povinni vyzvat tohoto občana (občany) hlasitou výzvou: „Jménem zákona zanechte svého protiprávního jednání!“

Pokud vyzývaná osoba svého protiprávního jednání nezanechá, jsou policisté povinni dle ust. § 53 odst. 2 zákona číslo 273/2008 Sb., „vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředků k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život a zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu.“

Policisté se následně ve velmi krátké době musí na základě vzniklé situace rozhodnout, který z donucovacích prostředků užijí tak, aby byla naplněna ustanovení § 53 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb., který:

- a) „umožní dosažení účelu sledovaného zákonem
- b) je nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby, proti níž zakročují.“

Zde následně podle závažnosti protiprávního jednání osoby, proti které policista zakročuje, má na výběr z několika možností požití donucovacích prostředků (Zákon č.273/2008 Sb. ust. § 52).

4.2 Použití vybraných typů věcných donucovacích prostředků a zbraně

Zákon č. 273/2008 Sb. ust. § 52 vymezuje tyto základní typy věcných donucovacích prostředků:

- a) Slzotvorný dočasně zneschopňující prostředek, jedná se o užití donucovacího prostředku, ke kterému byl policista vycvičen.

Použije především k překonání aktivního odporu. Jeho schopností je od osoby policisty zneškodnit útočníka tím, že aerosol obsažený ve stlačeném plynu v prostředku působí na oční sliznice a nutí k tvorbě slz, vyvolává pocit „sevřeného krku“ a zhoršeného

dýchání, následkem čehož osoba dobře nevidí a nemůže se věnovat útoku (Holub, 2013).

V praxi může být tento donucovací prostředek nejčastěji využit proti osobám, které nereagují na dané výzvy policisty a snaží se dostat do bezprostřední vzdálenosti od policisty, nebo jej napadnout a není na místě zde užit služební zbraň. Dále to mohou být osoby, které se aktivně brání, vyhrožují prostředky povahy zbraně, tj. věcmi kterými je možné učinit útok proti tělu důraznějším. Spolehlivá účinnost tohoto donucovacího prostředku je uváděna do max. vzdálenosti cca 4 m, což představuje výhodu ve smyslu postoje policisty od osoby, proti které byl tento prostředek použit, v době jejího protiprávního jednání.

Jako komplikace po užití tohoto donucovacího prostředku je zajištění čisté vody pro výplach očí, omytí povrchu těla při jejich zasažení nebo zajištění specifického zdravotní péče v případě požití této látky. Policisté v případě zasažení očí či požití této látky na místo události vždy z důvodů předejití možných zdravotních rizik přivolávají ZZS.

- b) Obušek a jiný úderný prostředek: jedná se o donucovací prostředek, k jehož užití byl policista vycvičen.

Obuškem se rozumí všechny druhy a velikosti obušků, včetně obušku s příčnou rukojetí. Smí být užit k úderům na lehce zranitelná místa lidského těla, kde nejsou důležité životní orgány. Nesmí být užit k úderům proti hlavě, krku, krajně srdeční, břichu, ledvinám a genitáliím (Holub, 2013).

V policejní praxi bývá tento donucovací prostředek použit proti osobám, které mohou klást pasivní nebo aktivní odpor se zbraní, tj. s prostředky kterými je možné učinit útok proti tělu důraznějším jako obranný i útočný prostředek. Jako neopomenutelné využití tohoto donucovacího prostředku, je jeho využití při kladení pasivního odporu při odvádění osob.

Tento věcný prostředek vyniká zejména svou vysokou razancí při malé síle v užití, avšak je nutné brát na zřetel přístup policisty do přímého kontaktu s násilnou osobou.

- c) Vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky: (elektrický taser). Jedná se o donucovací prostředek, k jehož užití byl policista vycvičen a složil závěrečný písemný test.

V policejní praxi se použije především k překonání aktivního odporu proti pachateli, kterého obloukovou metodou paralyzuje a zabrání mu v násilné činnosti, aniž by způsoboval trvalé následky či zranění.

Použití tohoto donucovacího prostředku směrem k pachateli nastává v případě bezprostředního ohrožení na životě osoby, která je pod vlivem pachatele a z taktických nebo bezpečnostních důvodů zde není na místě užití služební zbraně.

Před použitím tohoto donucovacího prostředku je však nezbytné vyhodnotit celou situaci, zejména nebezpečnost osoby a jejího protiprávního jednání, proti které policista zakročuje, zda je schopen služební zákrok úspěšně dokončit ve smyslu zasažení oběma elektrodami osoby pachatele. Dále je nutné vyvodit důsledky použití tohoto prostředku z důvodu pádu, který po použití tohoto donucovacího prostředku u zasažené osoby bezprostředně přichází.

Použití tohoto donucovacího prostředku již dále může navazovat na užití donucovacích prostředků hrozby namířené zbraně dle ust. § 52 odst. n) nebo donucovacího prostředku varovný výstřel dle ust. § 52 odst. o) zákona č. 273/2008 Sb.

- d) Vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně: (elektrický paralyzér). Jedná se o užití donucovacího prostředku, ke kterým byl policista vycvičen a složil závěrečný písemný test.

V policejní praxi se použije především k překonání aktivního odporu proti pachateli, kterého paralyzuje a zabrání mu v násilné činnosti, aniž by způsoboval trvalé následky či zranění.

Při užití prostředku taseru X 26 je výklad tohoto ustanovení zákona chápán jako stimulační metoda užití taseru v přímém kontaktu s násilnou osobou. Tato situace při užití taseru nastává, jestliže užití taseru směrem k pachateli po výstřelu hlavičky tedy obloukovou metodou, nedosáhla účelu služebního zákroku a aktivní odpor osoby by nebylo vzhledem k okolnostem možné překonat jinak. Před použitím tohoto prostředku v přímém kontaktu s násilnou osobou je však nezbytné vyhodnotit celou situaci, zejména chování a nebezpečnost osoby, proti které policista zakročuje, zda je schopen služební zákrok úspěšně dokončit z důvodu nezanechání žádných následků na osobě, proti které byl použit, nebo nezvolit jiný donucovací prostředek např. teleskopický obušek, slzotvorný prostředek nebo svou služební zbraň.

- e) Použití zbraně: jedná se o donucovací prostředek, k jehož užití byl policista vycvičen, úspěšně složil závěrečný písemný test a praktické cvičení.

V praxi tyto prostředky bývají podle vzniklé situace nejčastěji užity proti osobám, které kladou aktivní odpor se zbraní, tj. s prostředky kterými je možné učinit útok proti tělu důraznějším. Nezbytnou podmínkou pro úspěšné užívání zbraně je nutný cvik v manipulaci a střelbou. Tento donucovací prostředek policista použije vždy dle zákonného ustanovení § 56 zákona č. 273/2008 Sb. Při užití zbraně je vždy nutné vyhodnotit celou situaci, zejména v nebezpečnosti chování osoby, proti které policista zakročuje a předvídat následky poranění osoby, které po výstřelu ze služební zbraně nastanou. Dále je nutné při použití služební zbraně neopomenout možnost případné odražené střely, které může mít sekundární ranivý účinek. Za dráhu střely, která dosahuje délky až 2000 m, odpovídá policista.

4.3 Obrana civilních osob el. dočasně zneschopňujícími prostředky před protiprávním jednáním

V současné době je možné pro svou osobní ochranu zakoupit na trhu několik variant elektrického paralyzéro a jednoho prostředku elektrického taseru. Tyto obranné prostředky nám mohou sloužit jako ochrana před protiprávním jednáním, kterého by se pachatel mohl dopustit na osobě.

Ze své osobní zkušenosti a po provedeném průzkumu jsem do této části pro ukončení protiprávního jednání zařadil svítilnu typu ZZ-2013 Type s elektrickým paralyzérem, kterou jsem do nedávné doby vlastnil (Příloha č. 6).

Jedná se o svítilnu v současné době běžně dostupnou na trhu o hodnotách:

- Příkon: 4,8 V
- Proud: 2,5 A
- Velikost: 185 x 35 x 28 mm
- Výkon: 1 000 000 V
- Hmotnost: 200 g

4.4 Popis elektrického paralyzéro

Elektrický paralyzér se dle jednotlivých typů skládá z několika hlavních částí, jsou to:

- 1) Protiskluzové tělo vyrobené z hliníku

- 2) Ergonomické zaobleniny, pro uchopení
- 3) Úchopová část
- 4) Aktivační tlačítko
- 5) Baterie
- 6) Klips, závěs
- 7) Jiskřič
- 8) Svítilna

Nabíjení paralyzérů umožňuje nabíjení ze sítě 200 - 230 V (Slevovyobchod.cz © 2017).

V současné době je na trhu možno zakoupit i několik variant elektrického paralyzérů. Tyto typy paralyzérů jsou vyráběny jednak v provedení viz. Příloha č. 6 a 7 a dále např. jako teleskopické obušky, mobilní telefony zbraně, které mohou být doplněny např. o funkci náplně pepřového spreje. V těchto uvedených modifikacích paralyzérů jsou zejména možnosti různé intenzity elektrického výboje užitého k případné sebeobraně.

Pro osobní ochranu je možné zakoupit i bezkontaktní prostředek ve tvaru střelné zbraně na principu Taseru s označením Taser Pulse americké firmy Taser International (Příloha 7). Tento prostředek dokáže zneškodnit útočníka na vzdálenost až 5 metrů po dobu 30 vteřin. Od profesionálních výrobků jako je taser X 26, užívaný Policií ČR, se tento prostředek liší zejména svým výkonem, který dosahuje hodnot nejvíce 50 000 V, což jsou hodnoty, se kterými pracují elektrické paralyzéry běžně dostupné na trhu v České republice (Securitymagazin.cz © 2017).

Technické specifikace (Eaglesmartsecurity.com © 2017):

- délka 13 cm
- šířka 3, 5 cm
- hmotnost 227 g
- použití do 5 m
- laserové mířidlo
- LED svítilna
- Výkon 50 000 V

V ČR je dosud tento ochranný prostředek neprodejný. Všeobecně mu je vytýkána především jeho vysoká pořizovací cena, která dosahuje částky 9 000,- Kč. Tato cena mnoho násobně převyšuje pořizovací částku elektrického paralyzérů, která

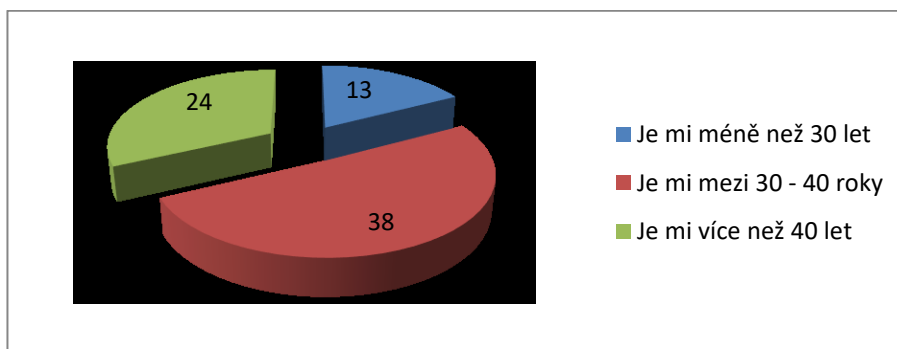
v v nejvyšších nabídkách dosahuje nejvyšší částky 3 000,- Kč. Dále jsou tomuto prostředku vytýkány vysoké pořizovací částky nákladních dílů a nižší účinnost proti profesionálnímu přístroji typu elektrického taseru x 26, který je využíván Policií ČR.

4.5 Dotazníkové šetření

V úvodní části předmětného dotazníku, jsem se zaměřil na věk policistů, délce jejich služebního poměru jako příslušníků u Policie České Republiky a na místo svého služebního zařazení. Další otázky byly směřovány k vědomostem a využití prostředků elektrický paralyzér a elektrický taser. V závěru dotazníku je položena otázka k legislativní problematice donucovacích prostředků v návaznosti o zákon č. 273/2008 Sb. o Policii ČR.

Otázka č. 1) Kolik Vám je let?

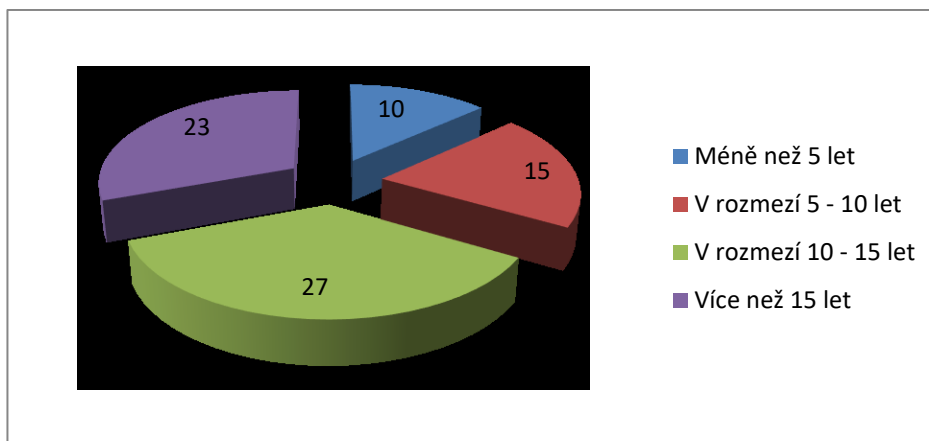
Z grafu (Obr. 1) je patrné, že z celkového počtu 75 dotazovaných policistů, se dotazníkového průzkumu účastnilo 38 policistů ve věkovém rozmezí 30 – 40 let (51 %), 24 policistů ve věku vyšším než 40 let (32 %) a 13 policistů ve věku do 30 let (17 %).

Obr. 1: Věková struktura dotazovaných (Zdroj: Vlastní zpracování)

Otázka č. 2) Jak dlouho jste zaměstnán ve služebním poměru u PČR?

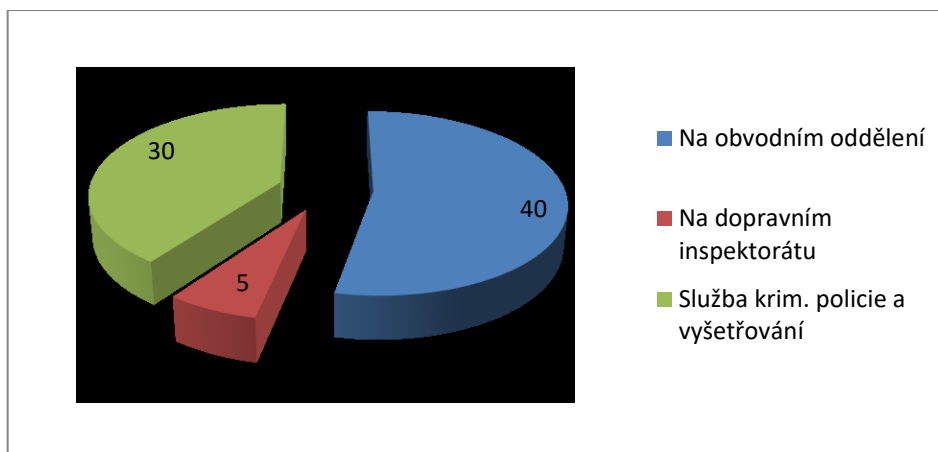
Z Obr. 2 je patrné, že z celkového počtu 75 dotazovaných policistů, se dotazníkového průzkumu účastnilo 27 policistů s délkou jejich služebního poměru v rozmezí 10 – 15 let služby (36 %), 23 policistů s délkou služebního poměru více než 15 let služby (31 %), 15 policistů s délkou jejich služebního poměru v rozmezí 5-10 let služby (20 %) a 10 policistů s délkou jejich služebního poměru do 5 let služby (13 %).

Obr. 2: Délka pracovního poměru (Zdroj: Vlastní zpracování)

Otázka č. 3) Ve služebním poměru příslušníka Policie ČR jste ve výkonu služby zařazen?

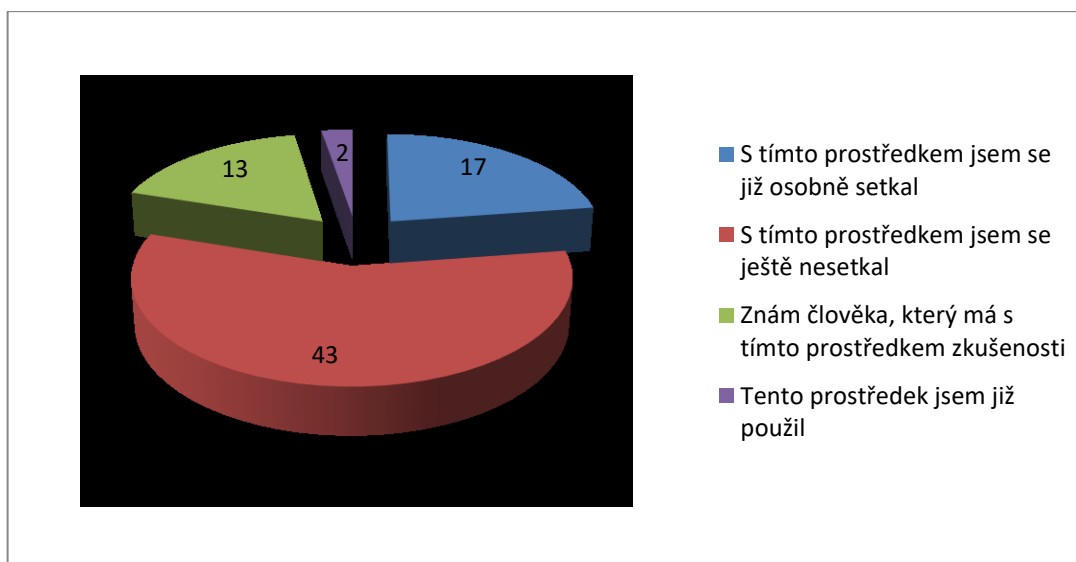
Z Obr. 3 je patrné, že z celkového počtu 75 dotazovaných policistů se dotazníkového průzkumu účastnilo 40 policistů se služebním zařazením na Obvodních oddělení (PS) Policie ČR (53 %), 30 policistů se služebním zařazením u Služby kriminální policie a vyšetřování (40 %) a 5 policistů se služebním zařazením na Dopravním inspektorátu (7 %).

Obr. 3: Místo zařazení pracovníků ve služebním poměru (Zdroj: Vlastní zpracování)

Otázka č. 4) Jaké máte své osobní zkušenosti s použitím elektrického zneschopňujícího prostředku?

Dle obr. 4 se většina dotazovaných (43 policistů ze 75, tj. 57 %) s tímto donucovacím prostředkem ještě neseťkala. 17 policistů (23 %) se s tímto donucovacím prostředkem již setkala, 13 policistů (17 %) zná ve svém okolí osobu, která má s tímto prostředkem své osobní zkušenosti. Pouze 2 policisté (3 %) již tento prostředek z blíže nspecifikovaných důvodů užili.

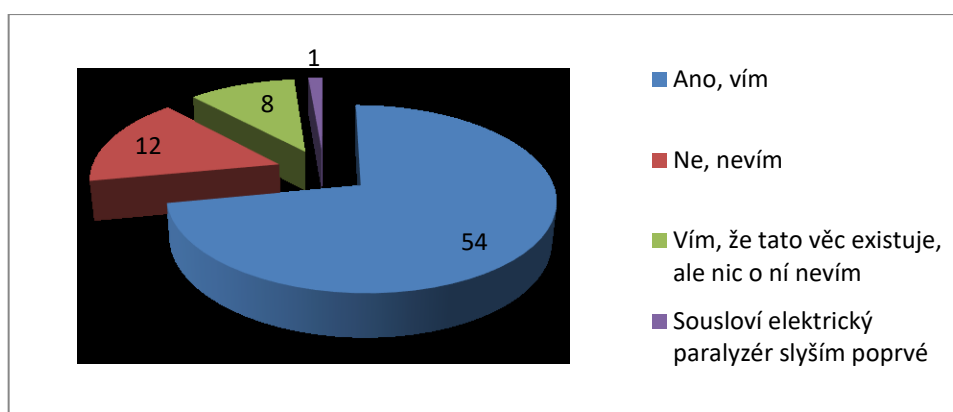

Obr. 4: Osobní zkušenosti s použitím elektrického zneschopňujícího prostředku (Zdroj: Vlastní zpracování)

Otázka č. 5) Víte, na jakém principu pracuje elektrický paralyzér?

Odpovědi na otázku naznačují (Obr. 5), že většina z dotazovaných policistů (54 z celkového počtu 75 dotazovaných policistů, tj. 62 %) ví, na jakém principu elektrický paralyzér pracuje. Naopak 12 policistů (16 %) neví, na jakém principu tento prostředek pracuje, 8 policistů (11 %) uvádí, že tento prostředek zná, ale nemá vědomosti, na jakém principu tento prostředek pracuje, pouze 1 policista (1 %) uvedl, že o této věci slyší poprvé.

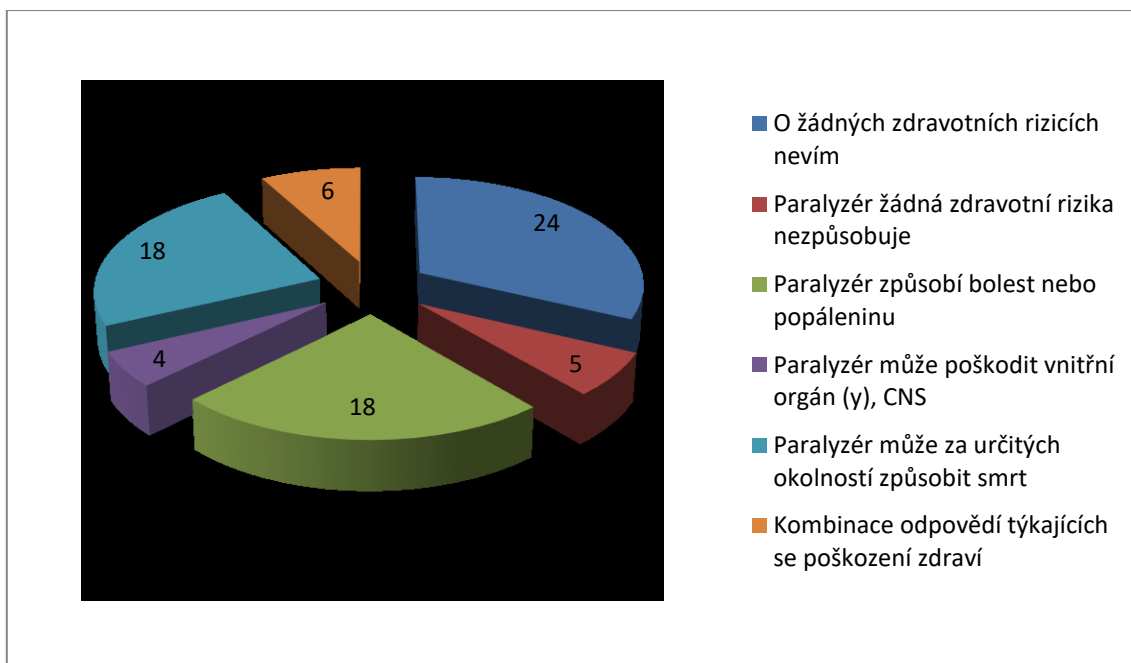
Z výše uvedených 54 policistů, kteří znají princip užití elektrického paralyzéra, jich 16 uvádí, že tento prostředek vnímají jako prostředek pro civilní užití, 10 policistů uvádí jeho užití u Policie ČR.

Obr. 5: Znalost principu fungování elektrického paralyzéra (Zdroj: Vlastní zpracování)

Otázka č. 6) Znáte nějaká zdravotní rizika, která může elektrický paralyzér po použití na osobě způsobit? (odpovědi voleny i v kombinacích)

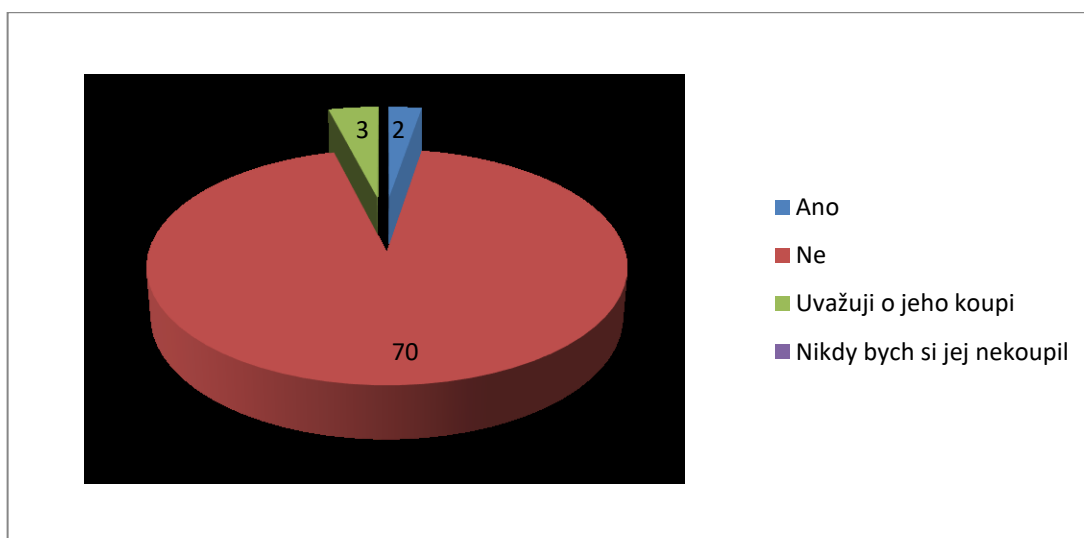
Většina dotazovaných (61 %) se domnívá, že elektrický paralyzér má nějaká zdravotní rizika (Obr. 6). Z celkového počtu 75 dotazovaných policistů 18 policistů uvádí, že elektrický paralyzér způsobí bolest nebo popáleninu, 18 policistů uvádí, že elektrický paralyzér může způsobit smrt osoby a 4 policisté uvádí, že elektrický paralyzér může poškodit vnitřní orgán (y) nebo CNS osoby (6 policistů zde uvádí kombinace, že elektrický paralyzér může způsobit smrt osoby, poškodit vnitřní orgány, nebo způsobí bolest nebo popáleninu). Oproti tomu 24 policistů (32 %) neví o žádných zdravotních rizicích a 5 policistů uvádí, že elektrický paralyzér žádná zdravotní rizika nezpůsobuje.

Obr. 6: Znalost zdravotních rizik po použití elektrického paralyzéro (Zdroj: Vlastní zpracování)

Otázka č. 7) Vlastníte elektrický paralyzér?

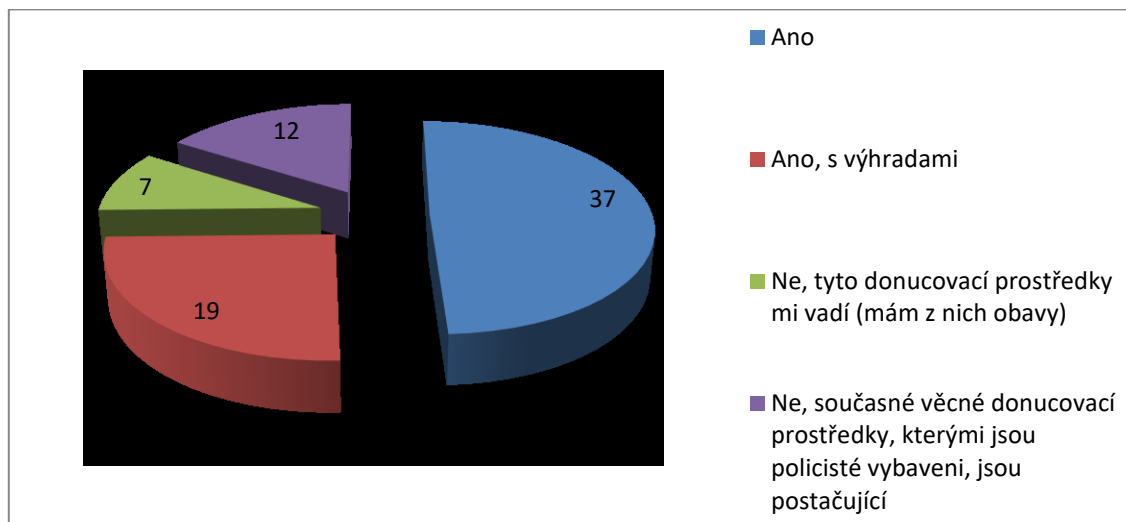
Z obr. 7 je patrné, že 93 % policistů elektrický paralyzér nevlastní, 4 % uvažují o jeho koupi a 3 % tento prostředek vlastní.

Obr. 7: Vlastnictví elektrického paralyzéro (Zdroj: Vlastní zpracování)

Otázka č. 8) Zařadil(a) bys/byste, elektrický, dočasně zneschopňující prostředek: elektrický paralyzér mezi běžné DP, kterými policista disponuje (jako např. teleskopický obušek, kasr) vzhledem k současným rizikům ve službě, do běžného výstrojního vybavení policistů na OO, DI či SKPV?

Dle Obr. 8 by 56 policistů z oslovených 75 zařadilo elektrický paralyzér do běžného výkonu služby, 20 policistů z tohoto počtu uvedlo jeho význačný kladný účinek proti osobám. Tento účinek spatřují zejména v jeho vzbuzujícím respektu, psychologickém efektu. Jeho stupeň zařazení mezi donucovací prostředky vnímají jako mezistupeň v současných donucovacích prostředcích a případným užití služební zbraně. 19 policistů má však k jeho užívání výhrady, které spočívají zejména v jeho řádném proškolení pro užívání policistů. Dalších 19 policistů (25 %) by elektrický paralyzér mezi policií používané donucovací prostředky nezařadilo, 12 policistů uvádí, že současné věcné donucovací prostředky, kterými policisté disponují, jsou dostačující, 7 policistů by tento donucovací prostředek do běžného výkonu služby nezařadilo, protože jim bez bližší uvedené specifikace vadí.

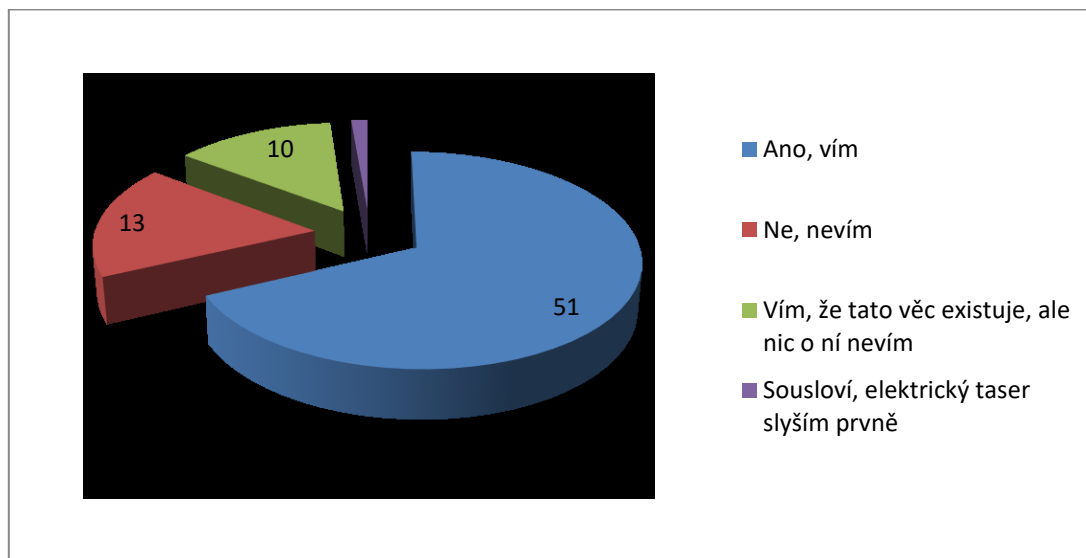
Obr. 8: Vnímání zařazení elektrické paralyzéry mezi prostředky používané Policií ČR
(Zdroj: Vlastní zpracování)

Otázka č. 9) Víte, na jakém principu pracuje elektrický taser?

Z grafu na Obr. 9 je zřejmé, že z celkového počtu 75 dotazovaných policistů, 51 policistů (68 %) ví, na jakém principu elektrický taser pracuje. Naopak 13 policistů neví, jak tento prostředek pracuje, 10 policistů uvádí, že tento prostředek zná, ale nemá

vědomosti, na jakém principu tento prostředek pracuje. 1 policista uvedl, že o této věci slyší poprvé.

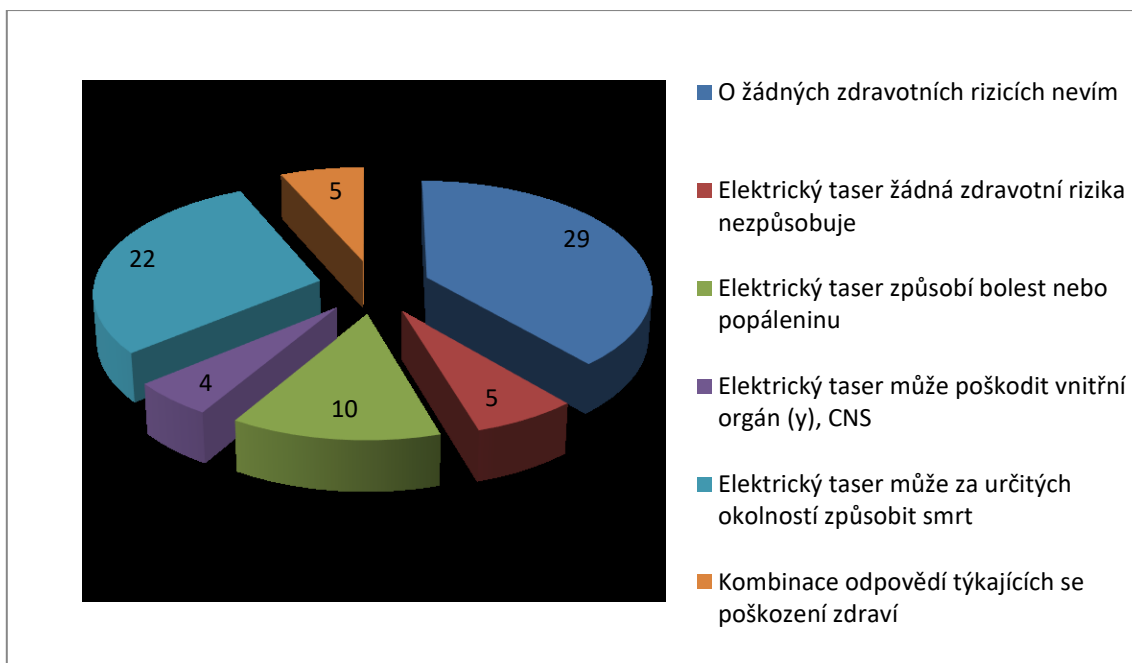
Z výše uvedených 51 policistů, kteří znají princip užití elektrického paralyzátu, jich 16 přímo uvádí, že tento prostředek vnímají pro služební užití u Policie ČR, s bližší specifikací u speciálních jednotek.

Obr. 9: Znalost principu fungování elektrického taseru (Zdroj: Vlastní zpracování)

Otázka č. 10) Znáte nějaká zdravotní rizika, která může elektrický taser po použití na osobě způsobit? (odpovědi voleny i v kombinacích)

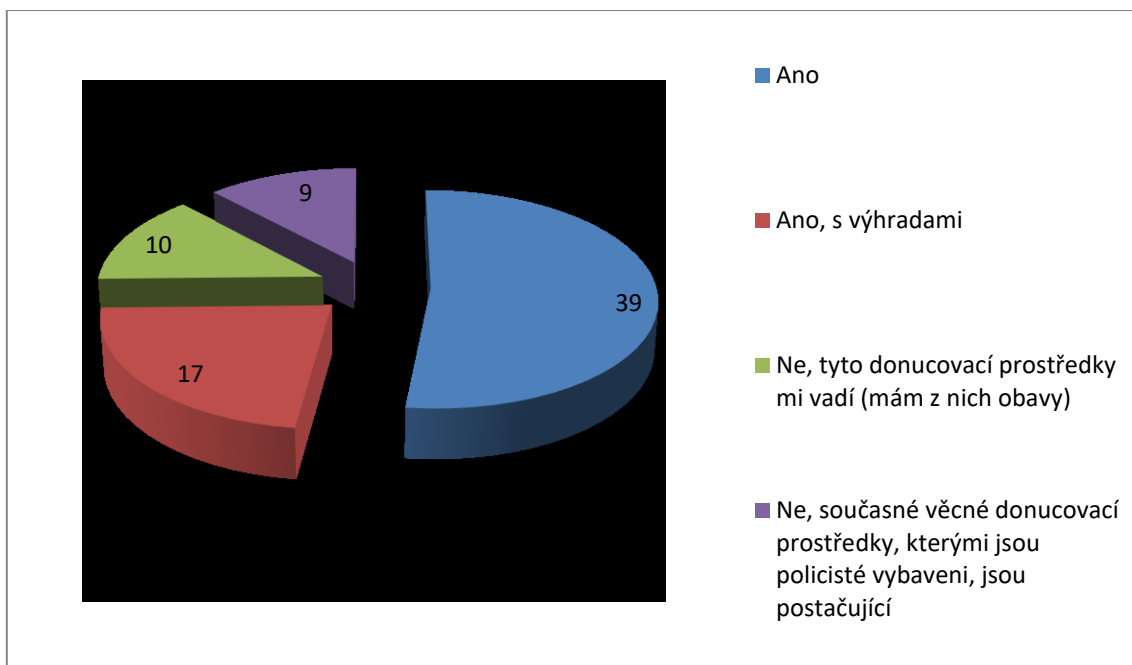
Z celkového počtu 75 dotazovaných policistů jich 41 (55 %) vnímá nějaké zdravotní riziko při použití elektrického taseru (Obr. 10). 22 policistů uvádí, že elektrický taser, může za určitých podmínek způsobit smrt osoby, 10 policistů uvádí, že elektrický taser způsobí bolest nebo popáleninu a 4 policisté uvádí, že elektrický taser může poškodit vnitřní orgán (y) nebo CNS. 5 policistů zde uvádí kombinace, kdy elektrický taser způsobí bolest nebo popáleninu či může poškodit vnitřní orgán (y), CNS, nebo může za určitých okolností způsobit smrt. 29 policistů uvádí, že neví o žádných zdravotních rizicích, které by mohl elektrický taser způsobit. Pouze 5 policistů uvádí, že elektrický taser žádná zdravotní rizika nezpůsobuje.

Obr. 10: Znalost zdravotních rizik použití elektrického taseru (Zdroj: Vlastní zpracování)

Otázka č. 11) Zařadil(a) bys/byste, elektrický, dočasně zneschopňující prostředek taser mezi běžné DP, kterými policista disponuje (jako např. teleskopický obušek, kasr) vzhledem k současným rizikům ve službě do běžného výstrojního vybavení policistů na OO, DI či SKPV?

I zde (Obr. 11) se většina oslovených policistů (75 %) přiklání k zařazení elektrického taseru mezi současné věcné donucovací prostředky, kterými jsou policisté vybaveni. 39 policistů by elektrický taser jednoznačně zařadilo. Z tohoto počtu policistů jich 17 uvedlo jeho velkou účinnost při užití proti násilné osobě. Další policisté jeho přednost vnímají jako mezičlánek mezi současnými DP a užití zbraně. 17 policistů by jej zařadilo mezi současné věcné donucovací prostředky s výhradami, ve kterých sdělují jeho důkladné proškolení jeho uživatele. 10 policistů uvádí, že tento donucovací prostředek jim vadí, nebo z jeho užití mají obavy. 9 policistů uvádí, že současné věcné donucovací prostředky, kterými jsou policisté vybaveni, jsou dostačující.

Obr. 11: Vnímání zařazení elektrického taseru mezi prostředky používané Policií ČR
(Zdroj: Vlastní zpracování)

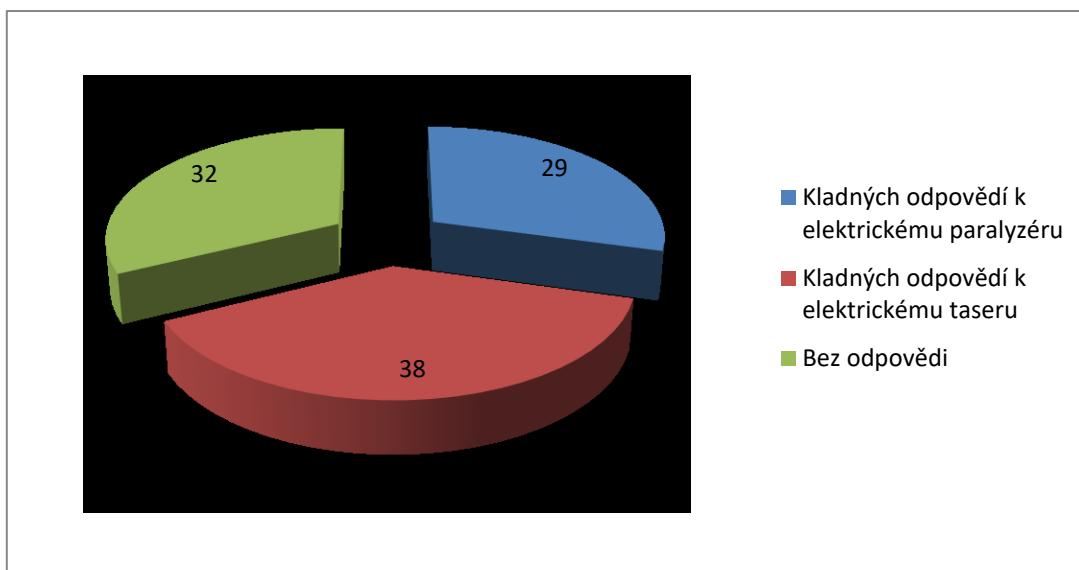
Otázka č. 12) Ukončí elektrický dočasně zneschopňující prostředek el. paralyzér a el. taser případné protiprávní jednání?

U uvedené otázky byl dán prostor pro vlastní odpověď. Na otázku ukončení protiprávního jednání elektrickým paralyzérem 29 respondentů (39 %) uvádí, že spatřují výhody v jeho užití. Zejména jej charakterizují jako přínosný přístroj pro služební zákrok, osobní obranu civilních osob nebo jako účinný donucovací prostředek, případně znehybnění. Tento prostředek dotazovaní policisté přirovnávají na úroveň slzotvorného prostředku a skutečnosti, že je oproti jiným donucovacím prostředkům šetrnější ke zdraví a životu osob. 12 policistů jej naopak hodnotí jako neúčinný prostředek z důvodu nutného blízkého postavení u násilné osoby a z hlediska jeho nízkého výkonu.

Na otázku ukončení protiprávního jednání elektrickým taserem 38 respondentů (51 %) tento prostředek vnímá jako účinný pro jeho okamžité zneschopňující účinky a uvádí jeho výhodu užití na určitou vzdálenost, bez bližšího kontaktu s násilnou osobou. Jeho zařazení mezi donucovací prostředky vnímají jako mezistupeň v současných věcných donucovacích prostředcích teleskopického obušku, slzotvorného prostředku a užití služební zbraně. 3 policisté tento prostředek vnímají jako problematický. Na tuto otázku z přesně nezjištěných důvodů odpověď neudalo celkem 32 policistů. Zde se pouze

můžeme domnívat, proč policisté k této otázce nepodali odpověď, např. zřejmě pro jejich nedostatečnou osobní zkušenost s těmito prostředky. Z tohoto počtu se jednalo o 22 policistů organizačního článku Služby kriminální policie a vyšetřování. K této skutečnosti se pouze můžeme domnívat, že toto bylo učiněno z důvodu, kdy donucovací prostředky na místech událostí využívají spíše přivolání policisté Obvodních oddělení nebo Dopravních inspektorátů při provádění prvotních služebních zákroků.

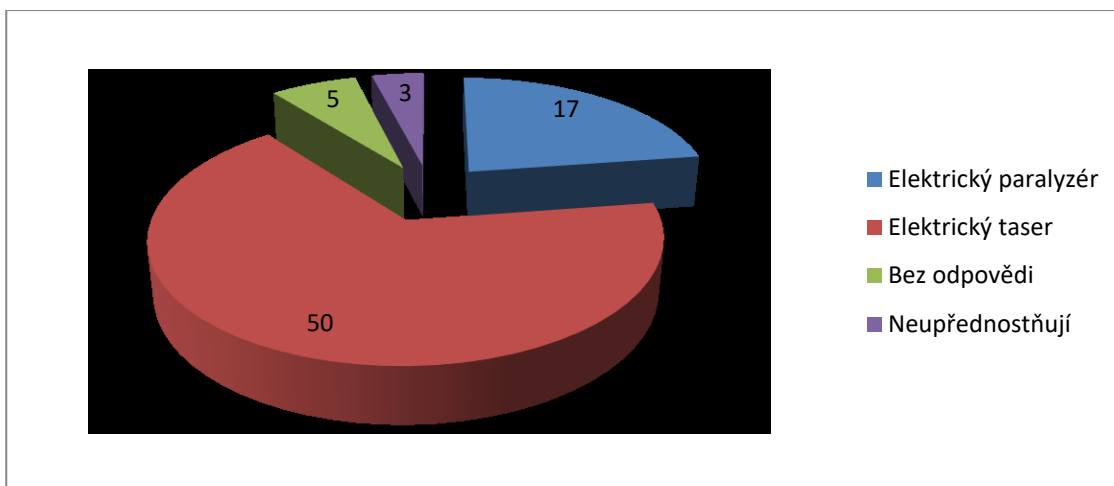
Na tuto otázku k oběma prostředkům dohromady odpovědělo 37 policistů a jejich odpovědi jsou shrnuty na Obr. 12.

Obr. 12: Vnímání využití elektrického dočasně zneschopňujícího prostředku na možnost ukončení protiprávního jednání (Zdroj: Vlastní zpracování)

Otázka č. 13) Který z dvojice uvedených donucovacích prostředků upřednostňujete?

Většina dotázaných policistů (67 %) uvádí, že z těchto donucovacích prostředků v jejich porovnání a především v účincích upřednostňuje elektrický taser. 17 policistů (23 %) uvádí, že upřednostňuje elektrický paralyzáru. Na tuto otázku 5 policistů neodpovědělo. 3 policisté uvedli, že ani jeden donucovací prostředek neupřednostňují (Obr. 13).

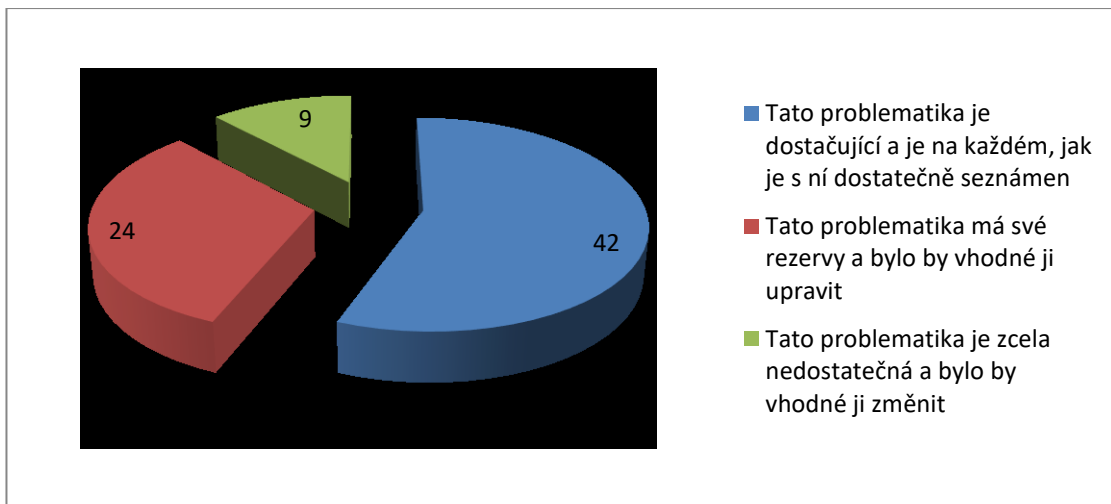

Obr. 13: Preference donucovacích prostředků (Zdroj: Vlastní zpracování)

Otázka č. 14) Vnímáte současnou právní úpravu problematiky donucovacích prostředků dle zákona č. 273/2008 Sb. o Policii ČR jako dostatečnou?

Z odpovědí (Obr. 14) je patrné, že z celkového počtu 75 dotazovaných policistů 42 policistů (56 %) uvádí, že problematika donucovacích prostředků v zákoně o Policii ČR je plně dostačující a je na každém, jak je s ní dostatečně seznámen. 24 (32 %) policistů uvádí, že tato problematika má své rezervy a bylo by vhodné ji změnit. Tuto změnu policisté vidí ve větších pravomocích policistů při použití donucovacích prostředků a dále ve zjednodušení administrativy, která přichází po užití donucovacích prostředků. 9 policistů (12 %) uvádí, že tato problematika v zákoně o Policii ČR je zcela nedostatečně definována a bylo by vhodné ji změnit. Z tohoto počtu pouze jeden policista uvádí, že v zákoně o Policii ČR je tato problematika příliš demokratická a bylo by vhodné zde prosadit více represe, další policisté se ke své odpovědi blíže nevyjádřili.

Na jednotlivých organizačních člancích Policie ČR jsem k provedení výzkumu předložil 90 dotazníků. Zpětně bylo k provedení tohoto výzkumu hodnoceno 75 dotazníků, které jsem obdržel, což je 83,3 % ze všech předložených dotazníků.

Obr. 14: Názor na současnou právní úpravu problematiky použití donucovacích prostředků (Zdroj: Vlastní zpracování)

5 Diskuse

V současné době je služební chování policistů a především při služebních zákrocích velkou částí společnosti značně sledováno. Toto společenské chování s sebou přinesl jednak velmi vysoký rozmach elektronické komunikace a nižší represe ve smyslu vymahatelnosti práva všeobecně.

Policisté jsou tak při své každodenní službě nuceni dbát patřičné obezřetnosti při provádění jednotlivých úkolů a především pokud při svých služebních zákrocích užijí donucovací prostředky. Velmi často je z médií slyšet kritika na chování policistů při služebních zákrocích, kdy bývají nejednou nařčeni z neadekvátního postupu, nebo nepřiměřenosti svého zákroku. Jen velmi málo zde bývá hodnoceno chování závadové osoby, která se dopouští protiprávního jednání, které musí být policisty řešeno. V mnohých situacích mívají policisté na odvrát nebezpečného jednání osoby pouze několik málo okamžiků, ve kterých se musí rozhodnout, který donucovací prostředek případně užijí, neboť toto jejich rozhodnutí má vliv na ukončení protiprávního jednání osoby a úspěšné dokončení jejich služebního zákroku.

5.1 *Zhodnocení dotazníkového šetření*

Před užitím kteréhokoliv donucovacího prostředku, kdy jeho vhodnost musí být policistou zvolena v nízkém časovém rozpětí a v zákonné formě, musí být každému policistovi zřejmé, jakým způsobem a v jaké konečné efektivitě, chce donucovací prostředek použít. Nabízí se zde v této souvislosti dvě možnosti. Zda se nachází v situaci, kdy užitou silou chce způsobit vybrané pohybové omezení, nebo útočníka celého omezit a dále jej kontrolovat silou.

Provedeným výzkumem bylo zjištěno, že pro ukončení protiprávního jednání elektrickým paralyzérem 39 % policistů uvádí, že spatřují výhody v jeho užití. Zejména jej charakterizují jako přínosný přístroj pro služební zákrok pro jeho efektivitu ve smyslu vzbuzení respektu z prostředku, kde je využívána elektrická energie. Jeho největší uplatnění spíše spatřují pro osobní obranu civilních osob. Tento prostředek policisté přirovnávají nejčastěji na úroveň slzotvorného prostředku a skutečnosti, že je oproti jiným donucovacím prostředkům šetrnější ke zdraví, případně k životu osob, neboť jeho účinky jsou dány ztrátou orientace, vznikem lokání křeče, až způsobením

pádu k zemi, či duševním otřesem. Zde docházíme k výsledku, že tento prostředek způsobí osobě, která se dopouští možného protiprávního jednání komplikace, které jej s nejvyšší pravděpodobností v daném okamžiku omezí v pokračování ve svém protiprávním jednání. Jisté nevýhody tohoto prostředku jsou zde respondenty spatřovány především v té situaci, kdy ohrožená osoba musí být při užití tohoto prostředku v blízkém, až těsném kontaktu s násilnou osobou.

Provedeným výzkumem dotazovaní policisté uvádí, že při užití tohoto prostředku si 61 % policistů myslí, že tímto prostředkem je možné způsobit u osoby, proti které je užit, zdravotní komplikace.

Co se týče otázky ohledně ukončení protiprávního jednání elektrickým taserem, bylo zjištěno, že 51 % policistů tento prostředek vnímá jako účinný pro jeho okamžité zneschopňující účinky a uvádí jeho výhodu užití na určitou vzdálenost, tedy bez bližšího kontaktu s násilnou osobou. Jeho zařazení mezi donucovací prostředky u Policie ČR oslovení policisté vnímají jako mezistupeň ve věcných donucovacích prostředcích teleskopického obušku a slzotvorného prostředku na straně jedné a užití služební zbraně na straně druhé.

Obdobně jako u elektrického paralyzéry je zde zřejmé, že účinek elektrického proudu na lidský organismus působí okamžitě. V okamžiku kontaktu hrotů elektrod s tělem, dojde k elektrickému výboji a zasažená osoba je vystavena paralyzujícím účinkům vysokonapěťových pulzů. Zasažená osoba okamžitě ztrácí svou kontrolu a upadá na zem. Za tohoto předpokladu je zcela jasné, že u útočnicka dochází k úplnému přerušení protiprávního jednání, kdy oproti elektrickému paralyzéry, není útočník schopen své tělo kontrolovat po dobu několika vteřin.

O toto tvrzení se můžeme opřít i výsledkem z provedeného výzkumu, kde bylo zjištěno, že bezmála 75 % policistů pro svůj konečný efekt upřednostňuje právě elektrický taser, před elektrickým paralyzéry.

Provedeným výzkumem dotazovaní policisté uvádí, že při užití tohoto prostředku si 55 % policistů myslí, že tímto prostředkem je možné u osoby, proti které je užit způsobit zdravotní komplikace.

Cílem této bakalářské práce bylo nalézt odpověď na následující otázku:

„Jaký je účinek na ukončení protiprávního jednání tohoto donucovacího prostředku na občana?“

Na tuto otázku mohu z provedeného výzkumu odpovědět následujícím zněním:

V případě užití elektrického paralyzéro vnímá tento donucovací prostředek pro ukončení protiprávního jednání pouze necelá 1/3 respondentů kladně a hodnotí jej jako vhodný. Z tohoto výsledku tedy vyplývá, že dotazovaní policisté jej jednoznačně pro své využití nevnímají jako prostředek účinný a případně z jeho užití pro ochranu policisty může vyplynout vyšší riziko v úspěšném dokončení služebního zákroku, při kterém je tento donucovací prostředek použit. Jedná se například o možnost dalšího vzájemného nežádoucího fyzického kontaktu mezi občanem a policistou.

V případě užití elektrického taseru více než 1/2 respondentů tento donucovací prostředek pro ukončení protiprávního jednání vnímá kladně a hodnotí jej jako vhodný. Z tohoto výsledku tedy vyplývá, že jej sice vnímají jako více účinný, než je prostředek elektrický paralyzér, ale ne zcela jednoznačně účinný. Avšak vzniklé riziko v jeho užití bude oproti užití elektrického paralyzérou nižší a tímto tedy úspěšnost ukončení služebního zákroku při kterém je tento donucovací prostředek vyšší.

K výslednému zjištění uvedených hodnot mohu podotknout, že v těchto uvedených výsledcích se promítá i skutečnost, že na otázku k ukončení protiprávního jednání těchto donucovacích prostředků nepodal z blíže nezjištěných důvodů odpověď 32 respondentů ze 75 všech dotazovaných. Zde se pouze můžeme domnívat, že tito policisté k využití uvedených prostředků nemají potřebné vědomosti pro své rozhodnutí.

Pro zpracování této bakalářské práce jsem se nechal na svou vlastní žádost proškolit v problematice užívání elektrického taseru X 26 užívaného vybranými útvary Policie ČR obloukovou i kontaktní metodou, dále jsem do této bakalářské práce užil i své vlastní poznatky užívání elektrického paralyzérou, dostupného na trhu, který jsem v minulosti vlastnil. K tomu mohu uvést, že užití elektrického paralyzérou vnímám jako krajní řešení v porovnání s dalšími věcnými donucovacími prostředky, kterými policisté v současné době disponují, z důvodu nutného fyzického kontaktu u občana při jeho užití. Oproti tomu užití prostředku elektrického taseru, vnímám při správném jeho užití, jako velmi efektivní prostředek pro ukončení protiprávního jednání osob, neboť jeho

užitím dojde u osoby k pravděpodobnému pádu k zemi a následnému okamžikovému znehybnění.

Po provedeném výzkumu a z vlastních zkušeností, jako policista Obvodního oddělení Policie ČR (čtvrtého typu), si dovoluji navrhnout, aby se vyšší organizační články Policie ČR zabývaly minimálně rozvojem širšího zařazení donucovacího prostředku elektrického taseru pro hlídky policistů v krajských městech a „prvosledových“ hlídek jednotlivých Obvodních oddělení příslušných Územních odborů Policie ČR.

Určitý vzor v zařazení těchto donucovacích prostředků spařuji, jak je níže uvedeno, v jednání švédské vlády, která se těmito prostředky v současné době v širším smyslu zabývá tak, že je policistům zařadila do užívání ve výkonu služby a v roce následujícím provede vyhodnocení pro jejich další zařazení.

5.2 Použití elektrického taseru Policií v ČR

Jako nejznámější případ, kdy policisté ve službě užili ke zpacifikování násilné osoby elektrický taser, je případ ze dne 14. 10. 2014. Tohoto dne v ranních hodinách do budovy Obchodní akademie ve Žďáru nad Sázavou, vstoupila 26letá psychicky nemocná agresivní osoba, trpící schizofrenií. V suterénu školy, v prostorách šaten žáků, nečekaně zaútočila na jednu ze studentek, kterou nejprve bodla replikou vojenského nože o délce čepele 21 centimetrů do ruky. Napadené dívce přiběhl na pomoc student III. ročníku, kterého agresorka tímto nožem bodla do hrudníku. Následně se první napadené studentce z moci agresorky podařilo utéct, tak si agresorka chytla dívku jinou, která procházela kolem, bodla ji nožem do břicha a poraněnou ji odtáhla do šaten jako rukojmí. Za asistence policejního vyjednavče a zásahové jednotky JE Dukovany, byla tato agresorka zneškodněna elektrickým taserem.

Bilance tohoto útoku ze strany agresivní ženy je tragická, jedna mrtvá osoba a tři osoby zraněné (jihlava.idnes.cz © 2018).

5.3 Užívání elektrických donucovacích prostředků ve světě

V současné době 400 policistů ze všech 20 000 policistů ze 7 regionů ve Švédsku testuje do konce r. 2019 bateriové el. pistole (typ taser). V roce 2019 bude vládou

prováděno vyhodnocení, zda tyto prostředky budou používány veškerým policejním sborem (Dagens Nyheter, 2018).

Proti těmto prostředkům vystupují hlasy, že jejich užívání je nebezpečné, protože člověk se může při pádu na zem po jejich užití zabít. Ale tento argument sotva obstojí nad jinými výhodami, jako je větší bezpečnost policie a menší risk při užití zbraně. Tímto by se tedy minimalizovala např. střelba a možné zabití střelbou.

Výhledově se počítá, že se tyto prostředky začne švédská policie používat asi od roku 2021. Mnohým se to zdá zbytečně dlouho, ale policisté si chtějí být jistí, že to nebude nebezpečné např. u kardiaků. Hlavní význam těchto prostředků je spatřován například proti zdrogovaným osobám. Švédská policie má na nyní tyto prostředky na zkoušku ale privátně se držet nesmějí (Dagens Nyheter, 2018).

Průzkum Chicagské policie zveřejněný v lednu 2018 však uvádí, že využití taserů mělo sice za následek snížení poranění policistů, ale nemělo žádný dopad na využívání zbraní policisty (CNBC.com © 2018).

6 Závěr

Touto prací jsem chtěl jako současný příslušník Obvodního oddělení Policie ČR zjistit vědomosti v užívání elektrických dočasně zneschopňujících prostředků policistů v přímém výkonu služby Krajského ředitelství Policie ČR Územního odboru Pelhřimov.

V současné době je těmito prostředky v Kraji Vysočina vyzbrojen pouze útvar Zásahové jednotky Jaderné elektrárny Dukovany a společně Pohotovostní eskortní oddíl a prvosledové hlídky Krajského ředitelství policie Kraje Vysočina Jihlava. Nikoliv policisté běžného výkonu dopravní, pořádkové a služby kriminální policie a vyšetřování, ačkoliv tyto prostředky jsou všeobecně zahrnuty v zákoně číslo 273/2008 Sb. o Policii České Republiky, kdy každý policista je s touto problematikou již v základní odborné přípravě policistů seznámen. Provedeným výzkumem bylo zjištěno, že dotazovaní policisté mají pouze částečný přehled o užití a možnostech jednotlivých donucovacích prostředků elektrického paralyzéro a taseru. Jako účinnější prostředek vnímají pro své schopnosti dočasně zneschopňující prostředek elektrický taser, který také řadí na specifické místo, před případnou nutností užití služební zbraně policistou.

V průběhu služebního výcviku policistů při manipulaci a užití služební zbraně, každý policista velmi dobře vnímá, jaké riziko užití služební zbraně při služebním zákroku přináší, ve smyslu, kdy primárně je při užití služební zbraně povinen šetřit co nejvíce život osoby, proti které se služební zbraní zakročuje. Dále pak i odpovídá za dráhu letu projektilu vystřeleného ze své služební zbraně. Tyto okolnosti při užití elektrického donucovacího prostředku taseru odpadají, tedy z jeho užití vyplývají i jiné další výhody. Avšak v dnešní době má služební zbraň policisty mezi donucovacími prostředky své specifické místo a nelze ji zcela určitě opomíjet. Na elektrický donucovací prostředek je vhodné nahlížet jako na specifický ve svém užití při některých služebních zákrocích.

Seznam literatury

- 1) 21stoleti.cz: Jak pracuje elektrický paralyzér. [online], dostupné z: <https://21stoleti.cz/2004/04/21/jak-pracuje-elektricky-paralyzer/> [cit. 2017-12-19].
- 2) ADAMS, B., HAROLD, C. E.: Sestra a akutní stavy od A do Z. Grada Publishing a.s., 1999.
- 3) Armyshop.cz: Tornádo sprej. [online], dostupné z: <https://www.armyshop.cz/sprej-obranny-peprovy-tornado-50-ml-sprej-se-svitilnou> [cit. 2018-03-18].
- 4) CNBC.com: There's 'no evidence' Tasers reduce police use of firearms, new study shows. [online], dostupné z: <https://www.cnbc.com/2018/01/18/theres-no-evidence-tasers-reduce-police-use-of-firearms-new-study-shows.html> [cit. 2018-04-07]
- 5) Colosus.cz: Paralyzér. [online], dostupné z: <http://www.colosus.cz/paralyzer-power-max/#popis> [cit. 2017-12-21].
- 6) Dagens Nyheter: Motor Halland (švédské noviny) ze dne 9.3.2018 online], [cit. 2018-03-09]
- 7) Eaglesmartsecurity.com: Taser. [online], dostupné z: <https://www.eaglesmartsecurity.com/taser-pulse-p/39061.htm> [cit. 2017-10-27]
- 8) Etický kodex PČR [online], dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx> [cit. 2017-12-19].
- 9) HOLUB, M.: Donucovací prostředky PČR II. 2013. [online], dostupné z: http://dum.bpa-brno.cz/grant/VY_32_INOVACE_HOL54.pdf [cit. 2017-12-14]
- 10) i.ytimg.com: Taser. [online], dostupné z: <https://i.ytimg.com/vi/ytxZBoa8OH8/maxresdefault.jpg> [cit. 2017-11-03].
- 11) KRIVDA, M.: Multimediální učební opora pro výcvik s teleskopickým obuškem. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií. Brno, 2011.
- 12) Návod na použití pro ozbrojené složky CZ 75 D Compact
- 13) OTÁHAL, T.: Použití elektrického paralyzéra a obranného spreje. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta aplikované informatiky. Zlín, 2008.

- 14) Paralyzer.eu: Palayzer. [online], dostupné z: <https://www.paralyzer.eu> [cit. 2017-02-02].
- 15) Paralyzery.cz: Historie paralyzérů. [online], dostupné z: <https://www.paralyzery.cz/historie-paralyzeru> [cit. 2017-12-21].
- 16) Paralyzery.cz: Historie taserů. [online], dostupné z: <https://www.paralyzery.cz/historie-taseru> [cit. 2017-12-21].
- 17) Elektronická prezentace ZJ Dukovany
- 18) Ročenka Policie České Republiky, 2017
- 19) Securitymagazin.cz: Americký taser. [online], dostupné z: <https://www.securitymagazin.cz/survival/novinka-americky-taser-puls-urceny-pro-zeny-1404048840.html> [cit. 2017-10-27].
- 20) Seminka-chilli.cz: Capsicum Annum. [online], dostupné z: <https://www.seminka-chilli.cz/druhy-papricek/capsicum-annuum/> [cit. 2017-11-17].
- 21) Slevovyobchod.cz: Elektrický paralyzér. [online], dostupné z: <https://www.slevovyobchod.cz/paralyzery-a-osobni-ochrana/paralyzer-police-s-led-svitilnou-1000000-v/> [cit. 2017-11-27].
- 22) ŠČUREK, J.: Použití donucovacích prostředků Policie ČR. [online], dostupné z: https://www.fbi.vsb.cz/export/sites/fbi/040/.content/syscs/resource/PDF/donucovaci_prostredky.pdf [cit. 2017-11-15].
- 23) ŠULER, J.: Taktický výcvik a tělesná služební příprava u Policie ČR z pohledu použití elektrického paralyzérů TASER. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií. Brno, 2008.
- 24) Tegos.cz: Elektrický paralyzér. [online], dostupné z: <https://www.tegos.cz/elektricky-paralyzer> [cit. 2017-12-21].
- 25) Zákon č.1/1993 Sb., ze dne 16. 12. 1992 Ústava České republiky ve znění pozdějších předpisů. In Sbírnka zákonů České republiky 1993, částka 1. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>.
- 26) Zákon č. 119/2002 Sb., ze dne 8. 3. 2002 O zbraních a střelivu ve znění pozdějších předpisů. In Sbírnka zákonů České Republiky 2002, částka 52. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-119>.
- 27) Zákon č. 141/1961 Sb., ze dne 29. 11. 1961 Trestní řád ve znění pozdějších předpisů. In Sbírnka zákonů Národního shromáždění Československé

socialistické republiky 1961 částka 66. Dostupné také z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>.

- 28) Zákon č. 273/2008 Sb., ze dne 17. 8. 2008 O Policii České republiky ve znění pozdějších odpisů. In Sběrka zákonů České republiky 2008, částka 91. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>.
- 29) Zákon č. 40/2009 Sb., ze dne 8. 1. 2009 Trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů. In Sběrka zákonů České republiky 2009, částka 11. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.
- 30) Zbrane-doplňky.cz: Pistole CZ 75 D COMPACT. [online], dostupné z: <https://www.zbrane-doplňky.cz/pistole/cz-75-d-compact-9mm-luger-pistole-samonabijeci> [cit. 2017-12-17].

Seznam obrázků

Obr. 1: Věková struktura dotazovaných (Zdroj: Vlastní zpracování)	36
Obr. 2: Délka pracovního poměru (Zdroj: Vlastní zpracování)	37
Obr. 3: Místo zařazení pracovníků ve služebním poměru (Zdroj: Vlastní zpracování) .	38
Obr. 4: Osobní zkušenosti s použitím elektrického zneschopňujícího prostředku (Zdroj: Vlastní zpracování)	38
Obr. 5: Znalost principu fungování elektrického paralyzéro (Zdroj: Vlastní zpracování)	39
Obr. 6: Znalost zdravotních rizik po použití elektrického paralyzéro (Zdroj: Vlastní zpracování).....	40
Obr. 7: Vlastnictví elektrického paralyzéro (Zdroj: Vlastní zpracování)	40
Obr. 8: Vnímání zařazení elektrické paralyzéro mezi prostředky používané Policií ČR (Zdroj: Vlastní zpracování).....	41
Obr. 9: Znalost principu fungování elektrického taseru (Zdroj: Vlastní zpracování)	42
Obr. 10: Znalost zdravotních rizik použití elektrického taseru (Zdroj: Vlastní zpracování).....	43
Obr. 11: Vnímání zařazení elektrického taseru mezi prostředky používané Policií ČR (Zdroj: Vlastní zpracování).....	44
Obr. 12: Vnímání využití elektrického dočasně zneschopňujícího prostředku na možnost ukončení protiprávního jednání (Zdroj: Vlastní zpracování)	45
Obr. 13: Preference donucovacích prostředků (Zdroj: Vlastní zpracování).....	46
Obr. 14: Názor na současnou právní úpravu problematiky použití donucovacích prostředků (Zdroj: Vlastní zpracování).....	47

Seznam příloh

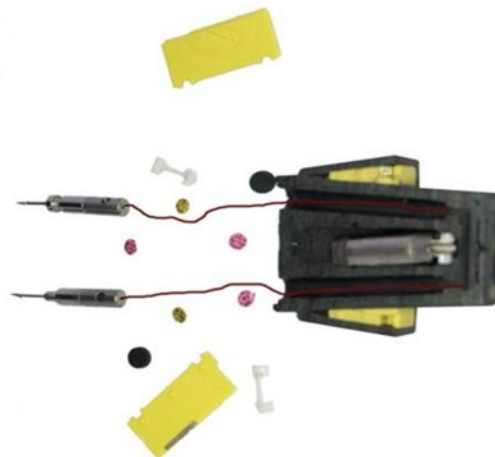
Příloha č. 1

TASER X 26

Taser X 26 (Zdroj: Prezentace ZJ Dukovany)

Příloha č. 2

Taser a jeho součásti (Zdroj: Prezentace ZJ Dukovany)

Příloha č. 3

Teleskopický obušek (Zdroj: vlastní foto)

Příloha č. 4

Sprej Tornádo (Zdroj: vlastní foto)

Příloha č. 5

Pistole CZ 75 D COMPACT (Zdroj: vlastní foto)

Příloha č. 6

Elektrický paralyzér (Zdroj: Slevovyobchod.cz © 2017)

Příloha č. 7

Elektrický paralyzér ve tvaru střelné zbraně (Zdroj: i.ytimg.com © 2017)